

VOTUM SA

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
W I PÓŁROCZU 2017 ROKU

Spis treści

1. ZASADY SPORZĄDZENIA PÓŁROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM.....	5
2. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ	6
2.1. Stan Grupy Kapitałowej VOTUM na dzień 1 stycznia 2017 oraz zmiany w powiązaniach organizacyjnych, w tym zmiany, jakie nastąpiły po dniu 30 czerwca 2017 roku	6
2.2. Kapitał zakładowy VOTUM S.A.	10
3. SYTUACJA OPERACYJNA	13
3.1. Profil działalności spółek wchodzących w skład grupy kapitałowej	13
3.1.1 Usługi związane z procesem uzyskiwania świadczeń z tytułu szkód osobowych	13
3.1.2 Usługi prawnicze	13
3.1.3 Usługi rehabilitacyjne	13
3.1.4 Usługi administracyjne, najem i obsługa nieruchomości	14
3.1.5 Usługi marketingowe	14
3.1.6 Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych	14
3.1.7 Usługi w zakresie sporządzania ekspertyz	14
3.1.8 Usługi w zakresie szkoleń	14
3.2. Obszar działalności	14
3.3. Otoczenie rynkowe	14
3.3.1 Zmiany legislacyjne	14
3.3.2 Statystyki policyjne – liczba wypadków w I półroczu 2017 roku	15
3.3.3 Wysokość wypłaconych odszkodowań	15
3.3.4. Statystyka KRUS – wypadki w rolnictwie w 2017 roku	15
3.2.5. Usługi świadczone przez VOTUM S.A.	15
3.3.6 Wolumen spraw	16
3.3.8. Rozszerzanie wachlarza usług	16
3.3.9. Aktywne pozyskiwanie klientów	16
3.4. Istotne czynniki ryzyka	16
3.4.1 Ryzyko niepowodzenia strategii Emitenta	16
3.4.2 Ryzyko zmian tendencji rynkowych	17
3.4.3 Ryzyko związane z obniżeniem wartości marży Emitenta	17
3.4.4 Ryzyko związane z działaniami nieuczciwej konkurencji	17
3.4.5 Ryzyko związane z narastającą konkurencją	17
3.4.6 Ryzyko związane z otoczeniem prawnym, w którym działają podmioty grupy VOTUM	17
3.4.7. Ryzyko utraty kadry menedżerskiej i/lub kluczowych pracowników	18
3.4.8. Ryzyko przejęcia przez ubezpieczycieli części usług świadczonych przez VOTUM S.A.	18
3.5. Najważniejsze zdarzenia w okresie od 1 stycznia 2017 roku do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania	18
3.5.1. Zakup udziałów w Spółce VIDSHKODUVANNYA Sp. z o.o.	18
3.5.2. Sprzedaż udziałów Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji.	18
3.5.3. Rezygnacja Członka Zarządu z pełnienia funkcji	18
3.5.4. Zakup udziałów w Spółce VOTUM Connect S.A.	18
3.5.5. Rezygnacja Prezesa Zarządu z pełnienia funkcji	18

3.5.6. Zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy VOTUM S.A.	18
3.5.7. Sprzedaż udziałów Protecta Sp. z o.o.	18
3.5.8. Powołanie Prezesa oraz Wiceprezesa Zarządu Spółki	19
3.5.9. Zawarcie umowy o kredyt obrotowy	19
3.5.10. Powołanie Członka Rady Nadzorczej	19
3.5.11. Powierzenie Panu Dariuszowi Czyżowi funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej	19
3.5.12. Zakup udziałów w Spółce Multizakupy S.A.	19
3.5.13. Rekomendacja Zarządu w sprawie podziału zysku za rok 2016	19
3.5.14. Zakończenie przeglądu opcji strategicznych	19
3.5.15. Opinia Rady Nadzorczej odnośnie rekomendacji Zarządu w sprawie podziału zysku za rok 2016	19
3.5.16. Zwołanie Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy VOTUM S.A.	20
3.5.17. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych za 2017 i 2018 rok	20
3.5.18. Dywidenda z zysku za rok 2016	20
3.5.19. Powołanie prokurenta Spółki	20
3.5. Realizacja celów emisyjnych	21
3.6. Informacja o znaczących umowach	21
3.6.1. Umowy zawarte przez VOTUM S.A.	21
3.6.2. Umowy zawarte przez spółki zależne VOTUM S.A.	21
4. SYTUACJA FINANSOWA	22
4.1. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych oraz ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy	22
4.1.1 Przychody	22
4.1.2 Wynik operacyjny	22
4.1.3 Wynik netto Spółki	23
4.1.4 Wybrane wskaźniki	23
4.1.6. Charakterystyka struktury aktywów i pasywów bilansu, w tym z punktu widzenia płynności Grupy	24
4.1.7. Opis struktury głównych lokat Kapitałowych lub głównych inwestycji Kapitałowych dokonanych w ramach grupy kapitałowej emitenta w danym roku obrotowym	25
4.1.8. Opis istotnych pozycji pozabilansowych w ujęciu podmiotowym, przedmiotowym i wartościowym	25
4.2. Struktura zadłużenia i zarządzanie zasobami finansowymi	26
4.3. Umowy kredytowe i pożyczki, poręczenia i gwarancje, zobowiązania warunkowe	26
4.3.1. Umowy kredytowe	26
4.3.2. Pożyczki	26
4.3.3 Poręczenia i gwarancje	26
4.3.4 Zobowiązania warunkowe	26
4.4. Emisja papierów wartościowych	26
4.5. Instrumenty finansowe	26
4.6. Ocena zarządzania zasobami finansowymi	27
4.7. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych	27
4.8. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na działalność za rok obrotowy, z określeniem stopnia wpływu tych czynników lub nietypowych zdarzeń na osiągnięty wynik	27
4.9. Realizacja prognozy wyników na rok 2017	27
5. PRZEWIDYWANY ROZWÓJ GK VOTUM S.A.	28
6. OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU	29

7. ŁAD KORPORACYJNY.....	30
7.1. Zbiór zasad Ładu Korporacyjnego, któremu podlegało VOTUM w okresie od dnia 1 stycznia 2017 do dnia publikacji Sprawozdania	30
7.2. Opis podstawowych cech systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych	30
7.3. Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji.....	30
7.4. Akcjonariusze posiadający specjalne uprawnienia kontrolne	31
7.5. Ograniczenia dotycząca prawa głosu	31
7.6. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności.....	31
7.7. Zasady zmiany statutu	31
7.8. Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadniczych uprawnień oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania	31
7.9. Skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych oraz ich komitetów	31
7.9.1 Zarząd	31
7.9.2 Rada Nadzorcza.....	32
7.9.3. Komitety Rady Nadzorczej.....	33
7.10. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego Grupą Kapitałową	34
7.11. Wszelkie umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie.....	34
7.12. Informacje o znanych emitentowi umowach (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.....	34
7.13. Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych	34
8. INFORMACJE DODATKOWE	35
8.1. Kapitał akcyjny VOTUM S.A., udziały Spółki w Grupie Kapitałowej oraz udziały osób nadzorujących i zarządzających w spółkach zależnych bądź stowarzyszonych.....	35
8.2. Informacja o podmiotach powiązanych – istotne transakcje na warunkach innych niż rynkowe.....	35
8.3. Informacja o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach jednostki dominującej lub jednostek od niej zależnych	35
8.4. Umowy zawarte z osobami zarządzającymi o zakazie konkurencji i rozwiązaniu umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska	36
8.5. Wynagrodzenia organów zarządzających i nadzorujących jednostki dominującej Grupy Kapitałowej	37
8.6. Liczba akcji VOTUM S.A. i pozostałych podmiotów Grupy VOTUM, będąca w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	37
8.7. Informacja o umowie z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	37
8.8. Zatrudnienie w GK VOTUM.....	38

1. ZASADY SPORZĄDZENIA PÓŁROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM

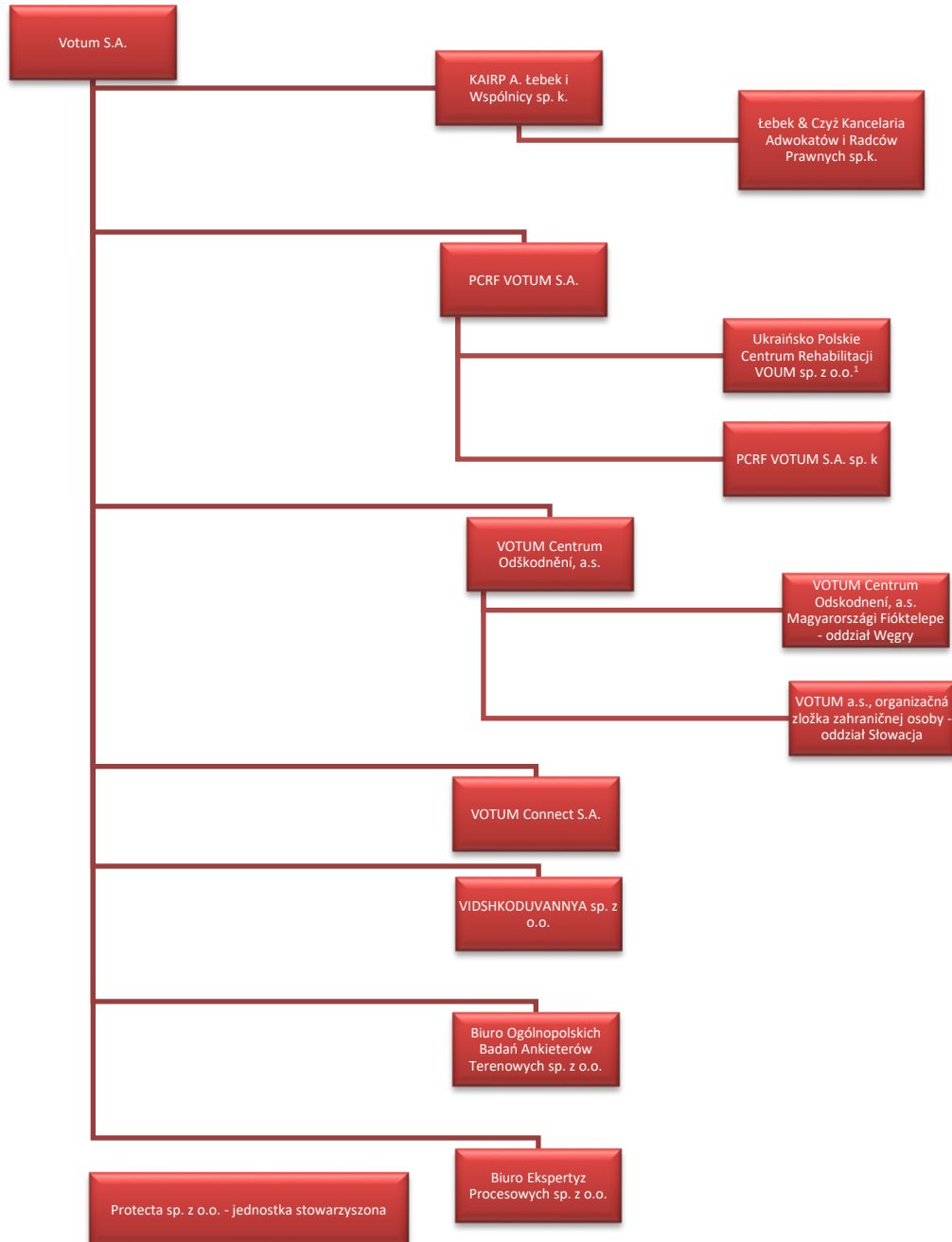
Półroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera dane za okres od 1 stycznia 2017 roku do 30 czerwca 2017 roku. Dane porównawcze prezentowane są według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku dla skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, za okres od 1 stycznia 2016 roku do 30 czerwca 2016 roku dla skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym. Sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Spółkę zasadami rachunkowości, odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz jej wynik finansowy.

Półroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz wykorzystując pozostałe Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz w zakresie wymaganym przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późn. zm.). W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym stosowano te same zasady polityki rachunkowości oraz zasady metod obliczeniowych co w ostatnim rocznym sprawozdaniu finansowym.

2. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ

2.1. Stan Grupy Kapitałowej VOTUM na dzień 1 stycznia 2017 oraz zmiany w powiązaniach organizacyjnych, w tym zmiany, jakie nastąpiły po dniu 30 czerwca 2017 roku.

Na dzień 1 stycznia 2017 roku struktura grupy kapitałowej VOTUM wyglądała następująco:

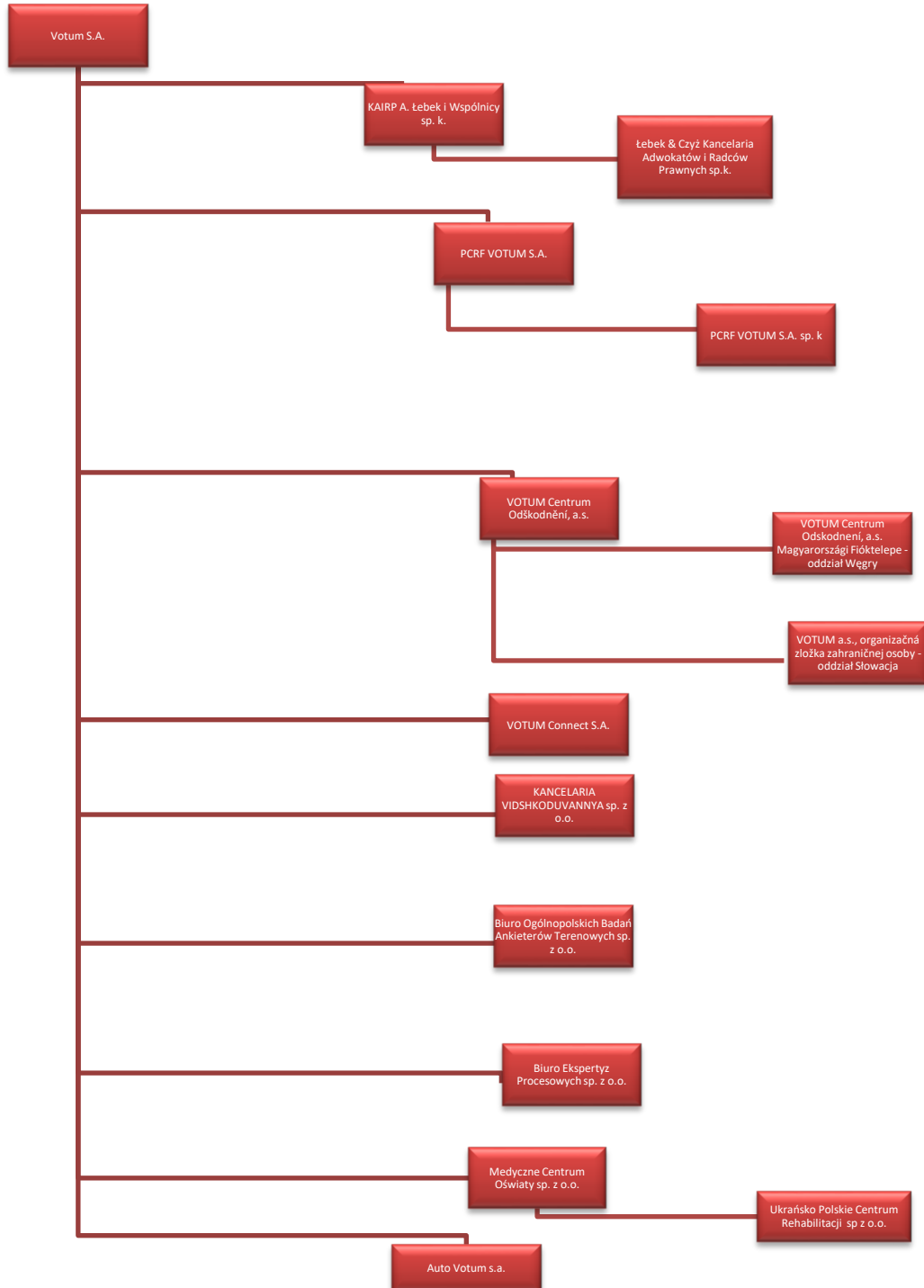

W okresie od 1 stycznia 2017 roku do 30 czerwca 2017 roku w grupie kapitałowej nastąpiły zmiany:

- Zbycie udziałów Spółki Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji Sp. z o.o.
- Nabycie udziałów w Spółce Centrum Medycznej Oświaty Sp. z o.o.
- Zbycie udziałów Spółki Protecta Sp. z o.o.
- Nabycie udziałów w Spółce AutoVotum S.A.

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania struktura Grupy kapitałowej wygląda następująco:

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Tabela 1. Ogólne informacje o spółce zależnej PCRf VOTUM S.A. (dane na dzień 30 czerwca 2017 roku)

Nazwa jednostki	Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A.	
Siedziba:		Kraków
Kraj siedziby:		Polska
Przedmiot działalności:	Usługi rehabilitacyjne, najem i obsługa nieruchomości	
Organ rejestrowy:	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego	
Charakter dominacji:	Spółka zależna	
Metoda konsolidacji:	Pełna	
Kapitał zakładowy:	5 000 000 PLN	
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	96,0%	
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	96,0%	

Tabela 2. Ogólne informacje o spółce zależnej PCRf VOTUM S.A. sp. k. (dane na dzień 30 czerwca 2017 roku)

Nazwa jednostki:	Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. spółka komandytowa	
Siedziba:		Kraków
Kraj siedziby:		Polska
Przedmiot działalności:	Usługi rehabilitacyjne	
Organ rejestrowy:	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego	
Charakter dominacji:	Spółka zależna	
Metoda konsolidacji:	Pełna	
Kapitał zakładowy:	100 000 PLN	
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	1% VOTUM S.A., 99% PCRf S.A.	
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	1% VOTUM S.A., 99% PCRf S.A.	

Tabela 3. Ogólne informacje o spółce zależnej VOTUM Centrum Odškodnění, a.s. (dane na dzień 30 czerwca 2017 roku)

Nazwa jednostki:	VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.	
Siedziba:		Brno
Kraj siedziby:		Czechy
Przedmiot działalności:	Działalność w ramach kancelarii odszkodowawczej	
Organ rejestrowy:	Obchodního rejstříku, vedeného Krajským soudem v Brně oddal B, Vložka 5987	
Charakter dominacji:	Spółka zależna	
Metoda konsolidacji:	Pełna	
Kapitał zakładowy:	5 000 000 CZK	
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	100%	
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	100%	

Tabela 4. Ogólne informacje o spółce zależnej Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. (dane na dzień 30 czerwca 2017 roku)

Nazwa jednostki:	Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa	
Siedziba:		Wrocław
Kraj siedziby:		Polska
Przedmiot działalności:	Działalność prawnicza	
Organ rejestrowy:	Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego	
Charakter dominacji:	Spółka zależna	
Metoda konsolidacji:	Pełna	
Suma komandytowa:	65 000 PLN	
Udział Emitenta w zyskach i stratach spółki zależnej	98% udziału w zyskach i stratach do wartości sumy komandytowej	
Nazwa jednostki:	Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.	

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Tabela 5. Ogólne informacje o spółce zależnej VOTUM Connect S.A. (dane na dzień 30 czerwca 2017 roku)

Nazwa jednostki:	VOTUM Connect Spółka akcyjna
Siedziba:	Promna Kolonia
Kraj siedziby:	Polska
Przedmiot działalności:	Usługi marketingowe
Charakter dominacji:	Spółka zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	100 000 PLN
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	90%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	90%

Tabela 6. Ogólne informacje o spółce zależnej VIDSHKODUVANNYA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dane na dzień 30 czerwca 2017 roku)

Nazwa jednostki:	KANCELARIA PRAWNA VIDSHKODUVANNYA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Siedziba:	Lwów
Kraj siedziby:	Ukraina
Przedmiot działalności:	Usługi odszkodowawcze
Charakter dominacji:	Spółka zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	4 574,40
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	99%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	99%

Tabela 7. Ogólne informacje o spółce zależnej Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dane na dzień 30 czerwca 2017 roku)

Nazwa jednostki:	Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Siedziba:	Słupca
Kraj siedziby:	Polska
Przedmiot działalności:	Usługi marketingowe
Charakter dominacji:	Zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	83 300
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	64%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	64%

Tabela 8. Ogólne informacje o spółce zależnej Biuro Ekspertyz Procesowych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dane na dzień 30 czerwca 2017 roku)

Nazwa jednostki:	Biuro Ekspertyz Procesowych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Siedziba:	Wrocław
Kraj siedziby:	Polska
Przedmiot działalności:	Ekspertyzy specjalistyczne
Charakter dominacji:	Zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	50 000
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	85%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	85%

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Tabela 9. Ogólne informacje o spółce Centrum Medycznej Oświaty spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dane na dzień 30 czerwca 2017 roku)

Nazwa jednostki:	Centrum Medycznej Oświaty sp z o.o.
Siedziba:	Lwów
Kraj siedziby:	Ukraina
Przedmiot działalności:	Usługi szkoleniowe
Charakter dominacji:	Zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	62 296
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	55%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	55%

Tabela 10. Ogólne informacje o spółce AutoVotum* spółka akcyjna (dane na dzień 30 czerwca 2016 roku)

Nazwa jednostki:	AutoVotum S.A.
Siedziba:	Wrocław
Kraj siedziby:	Polska
Przedmiot działalności:	Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych
Charakter dominacji:	Zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	4 770 000
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	100%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	100%

* wcześniej Multizakupy S.A.

Tabela 11. Ogólne informacje o spółce Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji Votum spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dane na dzień 30 czerwca 2016 roku)

Nazwa jednostki:	Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji Votum sp. z o.o.
Siedziba:	Lwów
Kraj siedziby:	Ukraina
Przedmiot działalności:	Usługi rehabilitacyjne
Charakter dominacji:	Zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	848,50
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	100% Medyczne Centrum Oświaty sp. z o.o.
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	100% Medyczne Centrum Oświaty sp. z o.o.

2.2. Kapitał zakładowy VOTUM S.A.

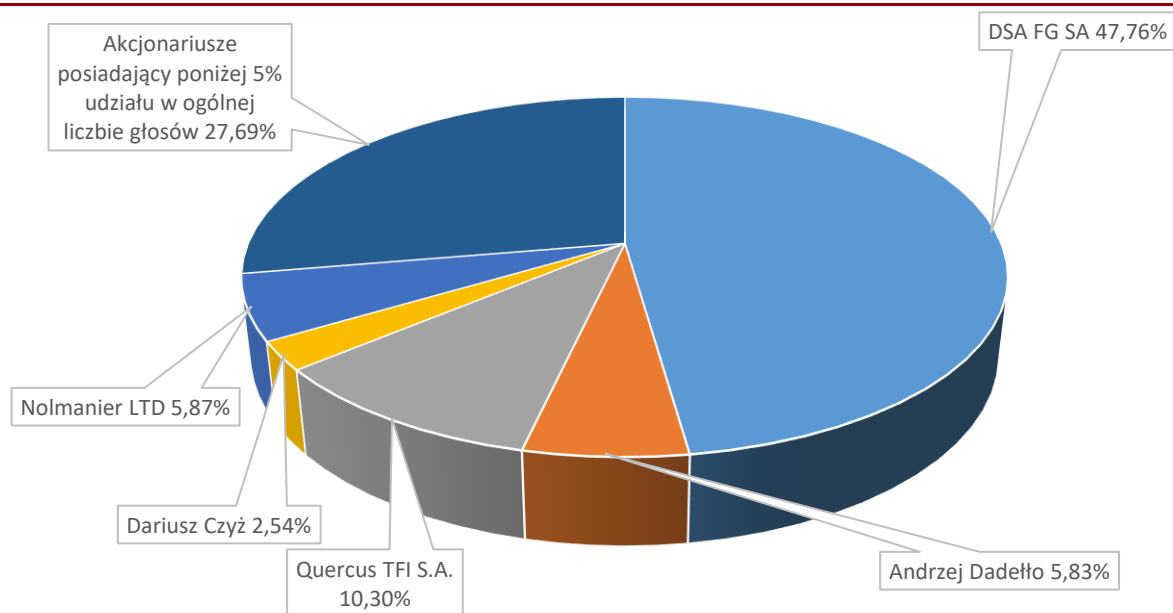
Przez cały okres sprawozdawczy, tj. od 1 stycznia 2017 do dnia publikacji Sprawozdania kapitał zakładowy Spółki wynosił 1 200 000 PLN i dzielił się na 12 000 000 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 0,10 PLN każda, w tym:

- 10 000 000 akcji serii A,
- 2 000 000 akcji serii B

Struktura akcjonariatu na dzień 1 stycznia 2017 roku

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 431 000	643 100,00	53,59%	6 431 000	53,59%
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 731 000	573 100,00	47,76%	5 731 000	47,76%
Dariusz Czyż	1 009 814	100 981,40	8,42%	1 009 814	8,42%
Dariusz Czyż - bezpośrednio	305 112	30 511,20	2,54%	305 112	2,54%
Nolmanier Limited	704 702	70 470,20	5,87%	704 702	5,87%
Quercus TFI S.A.	1 236 580	123 658,00	10,30%	1 236 580	10,30%
Pozostali akcjonariusze	3 322 606	332 260,60	27,69%	3 322 606	27,69%

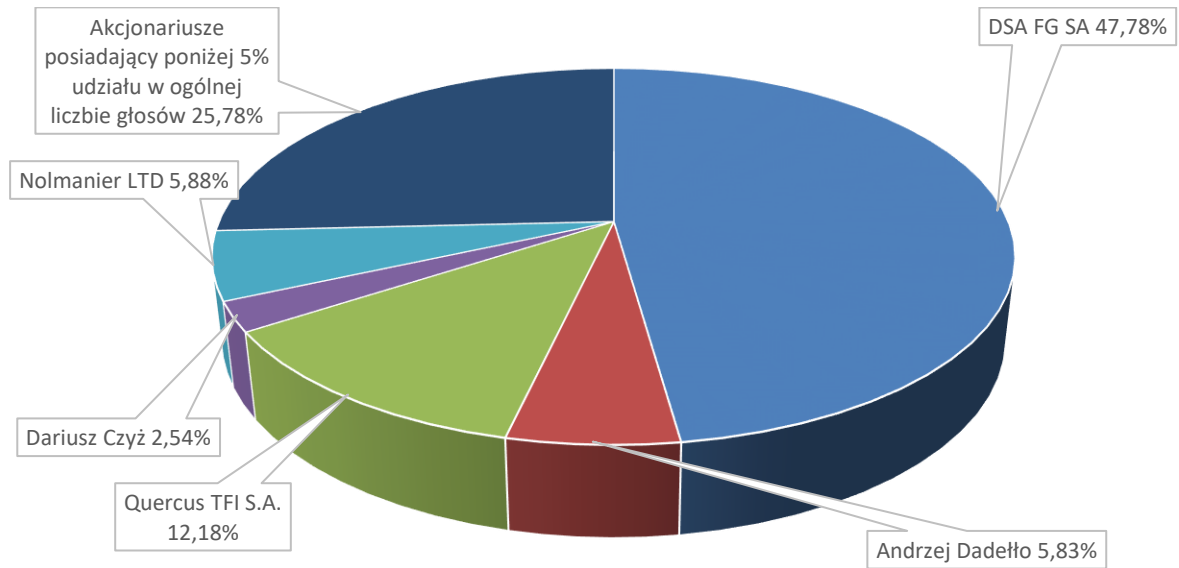
W wyniku transakcji zawartych w okresie bilansowym, w tym:

- Nabycie udziałów przez Quercus TFI S.A.
- Nabycie udziałów przez DSA Financial Group S.A.
- Nabycie udziałów przez Pana Dariusza Czyża

Struktura akcjonariatu na dzień 30 czerwca 2017 roku

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 433 700	643 370,00	53,61%	6 433 700	53,61%
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 733 700	573 370,00	47,78%	5 733 700	47,78%
Dariusz Czyż	1 010 914	101 091,40	8,42%	1 010 914	8,42%
Dariusz Czyż - bezpośrednio	305 112	30 511,20	2,54%	305 112	2,54%
Nolmanier Limited	705 802	70 580,20	5,88%	705 802	5,88%
Quercus TFI S.A.	1 461 223	146 122,30	12,18%	1 461 223	12,18%
Pozostali akcjonariusze	3 095 163	309 516,30	25,79%	3 095 163	25,79%

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

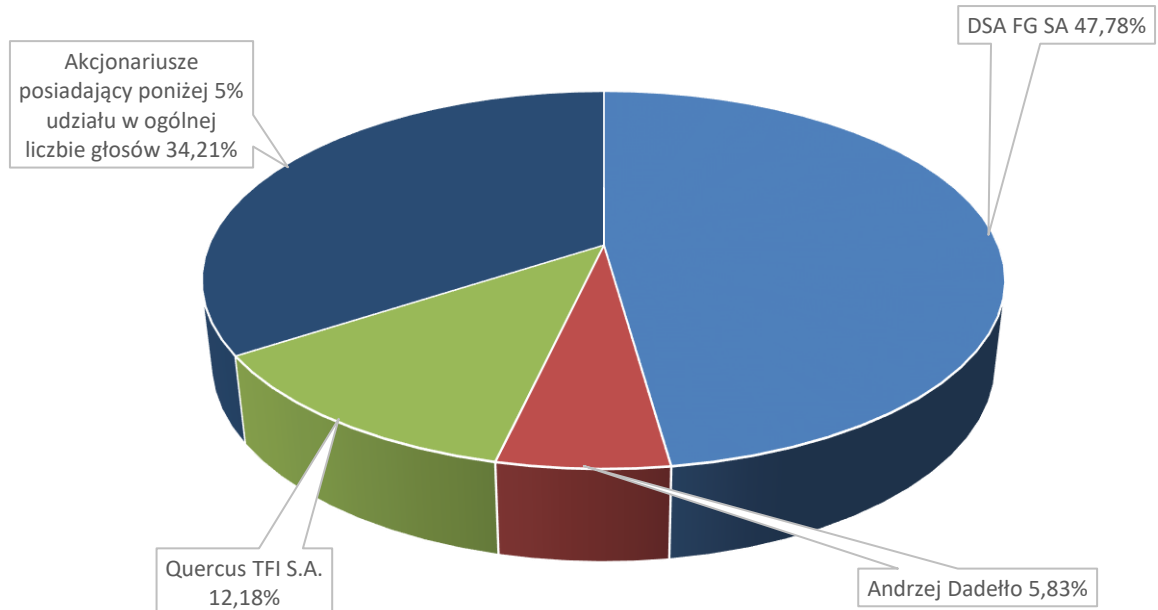
W okresie od zakończenia II kwartału 2017 roku do dnia publikacji niniejszego Sprawozdania miały miejsce dalsze transakcje, które wpłynęły na strukturę akcjonariatu:

- Zbycie udziałów przez Pana Dariusza Czyża
- Zycie udziałów przez Nolmanier LTD

W związku z tym na dzień publikacji Sprawozdania struktura akcjonariatu wygląda następująco:

Struktura akcjonariatu na dzień publikacji sprawozdania

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełło (łącznie)	6 433 700	643 370,00	53,61%	6 433 700	53,61%
Andrzej Dadełło – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 733 700	573 370,00	47,78%	5 733 700	47,78%
Quercus TFI S.A.	1 461 223	146 122,30	12,18%	1 461 223	12,18%
Pozostali akcjonariusze	4 105 077	410 507,70	34,21%	4 105 077	34,21%

Struktura akcjonariatu na dzień publikacji sprawozdania

3. SYTUACJA OPERACYJNA

3.1. Profil działalności spółek wchodzących w skład grupy kapitałowej

3.1.1 Usługi związane z procesem uzyskiwania świadczeń z tytułu szkód osobowych

VOTUM S.A.

VOTUM S.A. jest największym na polskim rynku ubezpieczeniowym podmiotem oferującym kompleksową pomoc w sprawach odszkodowawczych. Specjalizuje się w postępowaniach dotyczących roszczeń za szkody osobowe objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych. Podstawowa usługa Spółki polega na podjęciu działań mających na celu ustalenie sprawcy wypadku i jego ubezpieczyciela, a następnie uzyskaniu od niego świadczeń odszkodowawczych. Po uzyskaniu zlecenia Spółka dokonuje wstępnej oceny prawnej sprawy pod kątem występowania odpowiedzialności cywilnej, przedawnienia roszczeń i zakresu szkód podlegających naprawieniu. W przypadku pozytywnej weryfikacji zleceniobiorca przystępuje do kompletowania materiału dowodowego, o który występuje do zakładów opieki zdrowotnej, organów ścigania i innych podmiotów na podstawie udzielonego pełnomocnictwa. Następnie na podstawie zgromadzonych dokumentów przygotowuje się zgłoszenie roszczeń do właściwego w danej sprawie ubezpieczyciela, który ma obowiązek wszcząć postępowanie odszkodowawcze. Na dalszym etapie sprawy Spółka kontroluje prawidłowość toku prowadzonego postępowania. W miarę potrzeb uzupełnia dokumentację szkody, jednocześnie czuwając nad stanem bieżącym sprawy, a po korzystnym rozstrzygnięciu sprawy, nad terminowością wypłaty świadczeń. W znacznej części przypadków postępowanie kończy się po wykorzystaniu drogi odwoławczej w ramach procedur wewnętrznych ubezpieczyciela lub wyrokiem sądowym po skierowaniu powództwa przez kancelarię prawną Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k., będącą podmiotem zależnym VOTUM S.A.

VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.

Spółka zależna VOTUM Centrum Odškodnění, a.s. świadczy na rynku czeskim usługi analogiczne do opisanych powyżej usług VOTUM S.A. Poprzez swoje oddziały Spółka świadczy usługi na Słowacji i na Węgrzech.

KANCELARIA PRAWNA VIDSHKODUVANNYA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Spółka zależna KANCELARIA PRAWNA VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o. świadczy na rynku ukraińskim usługi analogiczne do opisanych powyżej usług VOTUM S.A.

3.1.2 Usługi prawnicze

Kancelaria Adwokatów i Radców Prawych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.

Kancelaria oferuje swoje usługi klientom indywidualnym oraz podmiotom gospodarczym, zapewniając w pełni profesjonalne zastępstwo procesowe klienta w postępowaniach sądowych i administracyjnych oraz w negocjacjach na terenie całego kraju. Jako podmiot zależny VOTUM S.A., KAIRP A. Łebek i Wspólnicy sp. k. specjalizuje się w postępowaniach odszkodowawczych, postępowaniach karnych, postępowaniach gospodarczych, postępowaniach z zakresu ochrony wierzycieli przed niewypłacalnością dłużnika, zarówno na etapie przedsądowym, jak i podczas postępowania sądowego. Spółka rozszerza także spectrum świadczonych usług o obsługę biznesową, w tym m.in.: opracowanie strategii gwarantującej ciągłość biznesu, optymalizację przyjętych rozwiązań przy uwzględnieniu aspektów prawnych, podatkowych, finansowych, dobór właściwej formy prawnej, bieżący monitoring sytuacji przedsiębiorstwa, analiza możliwości finansowania działalności przedsiębiorstwa.

3.1.3 Usługi rehabilitacyjne

Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. spółka komandytowa

Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. spółka komandytowa przejęła od PCRF VOTUM S.A. zadania polegające na niesieniu pomocy osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych oraz z innymi schorzeniami i urazami. Ze względu na deficyt rynkowy podmiotów specjalizujących się w rehabilitacji schorzeń neurologicznych placówka kładzie szczególny nacisk na tę właśnie dziedzinę.

Ośrodek specjalizuje się w rehabilitacji osób:

- po złamaniach kończyn lub kręgosłupa,
- po urazach mózgowo-czaszkowych,
- po przebytych udarach,
- z problemami neurologicznymi,
- posiadających problem z pokonywaniem barier architektonicznych,
- ze skrzywieniem kręgosłupa lub wadami postawy.

Ukraińsko polskie centrum rehabilitacji sp. z o.o.

Podmiot zajmuje się świadczeniem usług rehabilitacji na terenie Ukrainy.

3.1.4 Usługi administracyjne, najem i obsługa nieruchomości

Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A.

W efekcie powołania w dniu 31 listopada 2012 r. nowej spółki pod nazwą Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. spółka komandytowa nastąpiła zmiana profilu działalności Polskiego Centrum Rehabilitacji VOTUM S.A.. Obecnym zadaniem spółki jest zarządzanie, administracja i utrzymanie nieruchomości położonej w Krakowie przy ulicy Golikówka 6. Budynek ten w latach 2012-2013 został powiększony o dodatkowe skrzydło, którego oficjalne otwarcie miało miejsce 25 maja 2013 roku. PCR F VOTUM S.A. zapewnia spółce PCR F VOTUM S.A. sp. k. miejsce i odpowiednie warunki do prowadzenia działalności rehabilitacyjnej.

3.1.5 Usługi marketingowe

VOTUM Connect S.A.

Celem spółki jest budowanie nowych kanałów docierania do klientów z usługami Grupy Kapitałowej VOTUM. Do tego celu wykorzysta między innymi telemarketing i Internet, co pozwoli na przyspieszenie procesu obsługi klienta przy jednoczesnym zwiększeniu wyгоды korzystania i jakości usług świadczonych przez spółki GK VOTUM.

Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o.

Celem spółki jest budowanie nowych kanałów docierania do klientów z usługami Grupy Kapitałowej VOTUM. Przedmiotem działalności nowego podmiotu jest prowadzenie badań w oparciu o metody i techniki badań socjologicznych na dużych grupach społecznych.

3.1.6 Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych

AutoVotum S.A.

Celem spółki jest świadczenie usług wynajmu samochodów osobowych oraz zarządzaniem flotą samochodową.

3.1.7 Usługi w zakresie sporządzania ekspertyz

Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o.

Celem spółki jest świadczenie usług sporządzania ekspertyz.

3.1.8 Usługi w zakresie szkoleń

Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o.

Celem spółki jest świadczenie usług szkoleniowych w zakresie rehabilitacji.

3.2. Obszar działalności

Spółki Grupy kapitałowej VOTUM działają na obszarze:

- Polski, Czech, Słowacji, Węgry, Ukrainy – w zakresie usług odszkodowawczych
- Polski, Ukrainy – w zakresie usług rehabilitacyjnych
- Polski, Ukrainy – w zakresie usług prawniczych
- Polski – w zakresie usług najmu samochodów oraz zarządzania flotą samochodową
- Polski – w zakresie usług sporządzania ekspertyz
- Ukrainy – w zakresie usług szkoleniowych rehabilitacji

Zarząd Emitenta rozważa możliwość dalszej ekspansji w zakresie prowadzenia działalności odszkodowawczej.

3.3. Otoczenie rynkowe

3.3.1 Zmiany legislacyjne

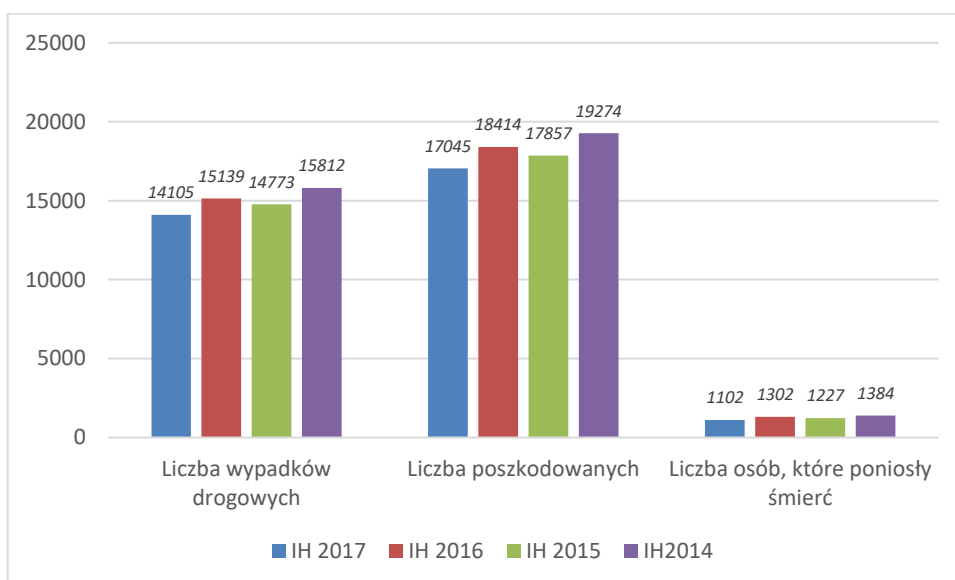
Rzecznik Finansowy występuje o rozstrzygnięcie rozbieżności do Sądu Najwyższego w temacie możliwości formułowania przez osoby bliskie ciężko poszkodowanych swoich roszczeń o naruszenie dóbr osobistych na podstawie art. 448 k.c.

Rzecznik już po raz 20 postanowił zwrócić się do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie rozbieżności pojawiających się w orzecznictwie. Tym razem Rzecznik zadał jednak dwa pytania. Pierwsze z nich dotyczy możliwości formułowania przez osoby bliskie ciężko poszkodowanych swoich roszczeń o naruszenie dóbr osobistych na podstawie art. 448 k.c., drugie natomiast – w przypadku udzielenia pozytywnej odpowiedzi na poprzednie pytanie – czy takie świadczenie jest objęte zakresem odpowiedzialności ubezpieczyciela.

Jak można przeczytać na stronie internetowej Rzecznika Finansowego, ten ostatni uważa, że osobom bliskim ciężko poszkodowanego powinno przysługiwać prawo do zadośćuczynienia. Aleksander Daszewski, radca prawny i koordynator zespołu prawnego w Biurze Rzecznika Finansowego, wskazuje, że „(...) w takiej sytuacji bliscy powinni być uprawnieni do zadośćuczynienia. Widzimy jednak, że są sądy, które mają podobne zdanie i takie, które go zdecydowanie nie podzielają. Stąd wniosek mający na celu ujednoczenie linii orzeczniczej i zapewnienie przewidywalności roszczeń. Orzeczenie SN z naszego wniosku będzie kolejną precyzyjną wskazówką zarówno dla bliskich poszkodowanych i ich pełnomocników, samych zakładów ubezpieczeń jak i sądów powszechnych rozstrzygających te bardzo skomplikowane sprawy. Da nam też tak oczekiwaną przez wszystkich interesariuszy przewidywalność”.

3.3.2 Statystyki policyjne – liczba wypadków w I półroczu 2017 roku

Obserwujemy obecnie niewielki spadek liczby wypadków drogowych. Największa poprawa nastąpiła w zakresie liczby osób, które poniosły śmierć w wyniku zdarzeń drogowych, spadek wyniósł 15,36% w porównaniu do analogicznego okresu roku 2016. W pierwszej połowie roku 2017 miało miejsce 14 105 wypadków, w których zginęły 1 102 osoby, a 17 045 zostało rannych.

Liczba wypadków komunikacyjnych oraz poszkodowanych w nich osób w miesiącach I-VI w latach 2014-2017

3.3.3 Wysokość wypłaconych odszkodowań

Zgodnie z danymi Komisji Nadzoru Finansowego w grupie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (grupa 10.) w I kwartale 2017 roku miał miejsce wzrost wypłat w grupie 10 (OC komunikacyjne) o 12,6% z poziomu 1,94 mld zł do 2,2 mld zł.

3.3.4. Statystyka KRUS – wypadki w rolnictwie w 2017 roku

W I półroczu 2017 zgłoszono 9 411 zdarzeń wypadkowych – o 0,2% mniej niż w I półroczu roku poprzedniego. Zakończono postępowanie w sprawie realizacji 10 084 wniosków o jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu bądź śmierci, spowodowanej wypadkiem przy pracy rolniczej. Za wypadki przy pracy rolniczej w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników uznano 9 027 zdarzeń.

Zgłoszono 218 wniosków o jednorazowe odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu wskutek choroby zawodowej, tj. o 68 (45,3%) więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wydano 165 decyzji przyznających odszkodowanie. W porównaniu do I półrocza ubiegłego roku odnotowano zwiększenie o 18,7% liczby decyzji przyznających jednorazowe odszkodowanie.¹

3.2.5. Usługi świadczone przez VOTUM S.A.

VOTUM S.A. jest największym na polskim rynku ubezpieczeniowym podmiotem oferującym kompleksową pomoc w sprawach odszkodowawczych. Specjalizuje się w postępowaniach dotyczących roszczeń za szkody osobowe objęte systemem

¹ <http://www.krus.gov.pl/zadania-krus/prewencja/wypadki-przy-pracy-rolniczej/statystyka-wypadkow-w-rolnictwie/>

ubezpieczeń obowiązkowych, ale jej działalność obejmuje także dochodzenie roszczeń za szkody rzeczowe na zlecenie lub na podstawie odkupu praw od poszkodowanych oraz dochodzenie środków pieniężnych z kont bankowych i kont emerytalnych na rzecz uprawnionych po śmierci posiadacza konta.

Podstawowa usługa Spółki polega na weryfikacji możliwości uzyskania świadczeń dla klienta na podstawie wstępnej oceny prawnej sprawy pod kątem występowania odpowiedzialności cywilnej i/lub uprawnienia do otrzymania świadczenia. W przypadku pozytywnej weryfikacji zleceniobiorca przystępuje do kompletowania materiału dowodowego, o który występuje do zakładów opieki zdrowotnej, organów ścigania i innych podmiotów na podstawie udzielonego pełnomocnictwa. Następnie na podstawie zgromadzonych dokumentów przygotowuje się zgłoszenie roszczeń do właściwego w danej sprawie podmiotu. Na dalszym etapie sprawy Spółka kontroluje prawidłowość toku prowadzonego postępowania. W miarę potrzeb uzupełnia dokumentację szkody, jednocześnie czuwając nad stanem bieżącym sprawy, a po korzystnym rozstrzygnięciu sprawy, nad terminowością wypłaty świadczeń. W znacznej części przypadków postępowanie kończy się po wykorzystaniu drogi odwoławczej lub wyrokiem sądowym po skierowaniu powództwa przez kancelarię prawną Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k., będącą podmiotem zależnym VOTUM S.A.

3.3.6 Wolumen spraw

Liczba i wartość spraw prowadzonych przez VOTUM S.A. i KAIRP A. Łebek i Wspólnicy sp. k. za pierwsze półrocze 2017 i 2016 roku oraz zmiana procentowa

VOTUM S.A.	IH 2017	IH 2016	Zmiana %
Liczba zarejestrowanych spraw styczeń - czerwiec	10 658	13 456	-20,59%
Liczba spraw prowadzonych na dzień 30 czerwca	13 382	16 048	-19,74%
Wartość spraw prowadzonych na dzień 30 czerwca	353 694 209	443 802 014	-20,30%
KAIRP A. Łebek i Wspólnicy sp. k.	IH 2017	IH 2016	Zmiana %
Liczba zarejestrowanych spraw styczeń - czerwiec	1 400	1 689	-17,11%
Liczba spraw prowadzonych na dzień 30 czerwca	7 696	7 988	-3,66%
Wartość spraw prowadzonych na dzień 30 czerwca	414 846 054	443 761 940	-6,52%

3.3.8. Rozszerzanie wachlarza usług

W I półroczu 2017 roku VOTUM S.A., jak i spółki z grupy kapitałowej kontynuowały proces zwiększania udziału spraw dotyczących szkód w wyniku wypadków przy pracy i w rolnictwie. Silnie rozwijaną gałęzią działalności jest kompleksowa obsługa szkód rzeczowych na zlecenie lub na podstawie odkupu praw od poszkodowanych oraz dochodzenie środków pieniężnych z kont bankowych i kont emerytalnych na rzecz uprawnionych po śmierci posiadacza konta.

3.3.9. Aktywne pozyskiwanie klientów

VOTUM S.A. aktywnie pozyskuje klientów, zarówno poprzez własną sieć przedstawicieli, jak i poprzez spółki zależne specjalizujące się z docieraniu do potencjalnych klientów za pomocą kanałów komunikowania się na odległość.

3.4. Istotne czynniki ryzyka

3.4.1 Ryzyko niepowodzenia strategii Emitenta

Emitent w strategii swojego rozwoju przewiduje m.in. dalsze umacnianie swojej pozycji rynkowej w branży kancelarii odszkodowawczych, rozwój spółek zależnych prowadzących działalność kancelarii odszkodowawczych na terenie Czech, Słowacji i Ukrainy, a także, w dalszej perspektywie, na innych rynkach Europy południowej, a także rozwój spółek zależnych będących kanałem pozyskania nowych klientów. Dodatkowo w Grupie kapitałowej Emitenta rozwijana jest działalność specjalistycznej placówki świadczącej usługi rehabilitacyjne działającej w ramach spółki zależnej PCRFP VOTUM S.A. spółka komandytowa.

Realizacja założeń strategii rozwoju Emitenta uzależniona jest od zdolności Spółki do adaptacji do zmiennych warunków panujących w branżach, w ramach których Spółka i podmioty od niej zależne prowadzą działalność. Do najważniejszych czynników ryzyka wpływających na branżę doradztwa odszkodowawczego jest zmniejszanie się liczby wypadków drogowych. Ryzyko to ma charakter długofalowy. Reakcją Grupy na to ryzyko jest dywersyfikacja działalności na wypadki przy pracy, w rolnictwie i w mieniu. Istnieje zatem ryzyko nieosiągnięcia części lub wszystkich założonych celów strategicznych w związku ze złą oceną otoczenia bądź nieumiejętnego dostosowania się do zmiennych warunków, co może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansowo-majątkową oraz na wyniki Emitenta.

W celu ograniczenia niniejszego ryzyka Zarząd podejmuje działania w kierunku dywersyfikacji ofert oraz na bieżąco analizuje czynniki mogące mieć potencjalnie niekorzystny wpływ na działalność i wyniki Spółki, a w razie potrzeby podejmuje niezbędne decyzje i działania.

3.4.2 Ryzyko zmian tendencji rynkowych

Działalność Emitenta opiera się o świadczenie usług w ramach kancelarii odszkodowawczej, która zapewnia profesjonalne przedstawicielstwo osób poszkodowanych przy egzekwowaniu odszkodowania od ubezpieczyciela. Występowanie na rynku doradców odszkodowawczych związane jest m.in. z brakiem zaufania osób poszkodowanych do wycen ubezpieczycieli, którzy są jednocześnie oceniającym szkodę i płatnikiem odszkodowania. W przypadku zmian tendencji rynkowych polegających na polityce ograniczania wysokości świadczeń wypłacanych przez ubezpieczycieli działalność kancelarii odszkodowawczych może być narażona na obniżenie przychodów.

Emitent minimalizuje to ryzyko poprzez zwiększanie udziału spraw kierowanych na drogę postępowania sądowego, skutecznie przeciwdziałając polityce stosowanej przez ubezpieczycieli.

3.4.3 Ryzyko związane z obniżeniem wartości marży Emitenta

Wartość przychodów uzyskiwanych przez Emitenta opiera się w znaczącej części o wysokość honorarium pobieranego przez Spółkę od kwot pozyskanych na rzecz klientów. W związku z rosnącą konkurencją na rynku kancelarii odszkodowawczych, konieczności udzielania znaczącego dyskonta na pobieranej przez Spółkę prowizji w sprawach dotyczących znaczących odszkodowań, a także projektów regulacji działalności kancelarii odszkodowawczych zawierających m.in. konieczność znaczącego ograniczenia wysokości pobieranych marż, istnieje ryzyko, iż w przyszłości może zaistnieć sytuacja, w której Emitent będzie zmuszony do obniżenia wysokości pobieranego wynagrodzenia. W takim przypadku wzrost liczby rozpatrywanych spraw może nie zrekompensować spadku wartości wynagrodzenia, co może spowodować zmniejszenie uzyskiwanych przez Emitenta wyników finansowych.

Emitent zabezpiecza się przed przedmiotowym ryzykiem poprzez wysoką jakość świadczonych usług, szybkość wyegzekwowania świadczeń na rzecz swoich klientów oraz uniwersalność swoich usług (klienci Emitenta mają możliwość skorzystania zarówno z usług kancelarii odszkodowawczej, jak i usług Polskiego Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A.). Rosnący odsetek spraw kierowanych na drogę postępowania sądowego zapewnia wyższe honoraria uzyskiwane przez Grupę Kapitałową VOTUM i wpływa pozytywnie na wyniki finansowe.

3.4.4 Ryzyko związane z działaniami nieuczciwej konkurencji

Przychody ze sprzedaży Emitenta generowane są za pomocą rozbudowanej struktury wykwalifikowanych przedstawicieli regionalnych. Większość podmiotów konkurencyjnych, w tym największe z nich, zorganizowały struktury sprzedaży w analogiczny jak Spółka sposób. W przypadku stosowania przez przedstawicieli podmiotów konkurencyjnych działań nieuczciwej konkurencji, Emitent może utracić zaufanie potencjalnych klientów jak i klientów, z którymi Spółka posiada już zawarte umowy. Działania takie mogą przejawiać się przenoszeniem fałszywych twierdzeń o Emitencie w kontaktach z klientami, wykorzystaniu do tego celu forów internetowych, a nawet inspirowanie, czy sponsorowanie nieprzychylnych Emitentowi publikacji w prasie, radio, telewizji i Internecie.

Spółka, w związku z zaobserwowaniem tego rodzaju działań w przeszłości oraz zagrożeniami w przyszłości, prowadzi aktywną działalność medialną, polegającą na promowaniu jakości swoich usług poprzez zamieszczanie opinii eksperckich do wypadków komentowanych w środkach masowego przekazu, publikacje branżowe oraz podejmowanie kroków prawnych w przypadku nierzetelnych informacji naruszających dobra Emitenta.

3.4.5 Ryzyko związane z narastającą konkurencją

W związku z atrakcyjnością perspektyw rozwoju branży, a także brakiem ograniczeń prawnych prowadzenia tego rodzaju działalności, istnieje ryzyko narastającej konkurencji prowadzącej działalność analogiczną do VOTUM S.A.. Obecnie, według szacunkowych danych, działa ponad kilkaset firm konkurencyjnych wobec Emitenta.

Emitent, aby zminimalizować przedmiotowe ryzyko, koncentruje się na podnoszeniu jakości oferowanych usług w celu konkurowania przede wszystkim jakością świadczonych usług. Spółka zapewnia to poprzez utrzymanie zatrudnienia wysoko wykwalifikowanej kadry prowadzącej postępowania odszkodowawcze, usprawnianie procedur wewnętrznych (m.in. poprzez wprowadzenie dedykowanego systemu informatycznego) oraz wdrażanie elektronicznego obiegu dokumentacji pomiędzy Spółką a Towarzystwami Ubezpieczeniowymi. Działania te mają na celu skrócenie czasu uzyskiwania świadczeń na rzecz klienta. Ponadto Emitent rozwija usługi komplementarne do świadczonej przez siebie usługi, aby zapewnić korzyści płynące z efektu synergii i dywersyfikacji działalności.

3.4.6 Ryzyko związane z otoczeniem prawnym, w którym działają podmioty grupy VOTUM

Podstawowa działalność Emitenta nie jest ujęta w ramy prawne szczegółowo określające zasady wykonywania zawodu i wymogi kwalifikacyjne. Ze względu na dynamiczny rozwój branży pośrednictwa odszkodowawczego pojawiają się propozycje rozwiązań legislacyjnych mających na celu reglamentację wskazanej działalności gospodarczej. W przypadku wprowadzenia wymogów kwalifikacyjnych istnieje ryzyko, iż pracownicy Emitenta nie nabędą wymaganych uprawnień. Emitent minimalizuje zagrożenia dla płynności funkcjonowania w razie ziszczenia się przedmiotowego ryzyka poprzez zatrudnienie wysoko wyspecjalizowanej kadry gotowej do poddania się weryfikacji zawodowej, jak również poprzez systematyczne organizowanie szkoleń.

3.4.7. Ryzyko utraty kadry menedżerskiej i/lub kluczowych pracowników

Działalność VOTUM S.A. oraz jej perspektywy rozwoju są w dużej mierze oparte jest na wiedzy merytorycznej i doświadczeniu osób zarządzających oraz kluczowych pracowników. Dodatkowo działania podmiotów konkurencyjnych mogą być przyczyną odejścia kluczowych pracowników i/lub utrudnić proces rekrutacji. Utrata osób z kadry zarządzającej lub kluczowych pracowników może w sposób przejściowy wpłynąć na realizację usług i mieć tym samym negatywny wpływ na sytuację finansową i wyniki Spółki.

Emitent kładzie szczególny nacisk na zaimplementowanie systemów motywacyjnych, które będą minimalizować przedmiotowe ryzyko.

3.4.8. Ryzyko przejścia przez ubezpieczycieli części usług świadczonych przez VOTUM S.A.

Zgodnie z zapowiedziami ubezpieczycieli istnieje ryzyko, że usługa świadczona obecnie przez Emitenta, tj. rozliczanie szkód osobowych, zostanie wprowadzona do zakresu usług przez ubezpieczycieli. Zastosowanie przez nich odpowiednich narzędzi sprzedaży wiązanej może ograniczyć możliwość dotarcia Spółki do potencjalnych klientów, co obniżyłoby poziom sprzedaży, a tym samym przychody Spółki.

Emitent, wypracowując najwyższe standardy obsługi i jakości świadczonych usług, minimalizuje przedmiotowe ryzyko, skupiając się jednocześnie na działaniach edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości ludzi co do przysługujących im świadczeń oraz prawa wyboru podmiotu świadczącego usługi dochodzenia roszczeń.

3.5. Najważniejsze zdarzenia w okresie od 1 stycznia 2017 roku do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania

3.5.1. Zakup udziałów w Spółce VIDSHKODUVANNYA Sp. z o.o.

W dniu 4 stycznia 2017 roku Zarząd Votum S.A. podpisał umowę nabycia 9% udziałów w Spółce VIDSHKODUVANNYA Sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie za cenę 45 000 PLN od osoby fizycznej. Wartość nominalna udziałów 1080 UAH (161,46 PLN). W efekcie niniejszej transakcji Votum S.A. zwiększyło swój udział w VIDSHKODUVANNYA Sp. z o.o. z 90% do 99%. Udziałów w związku z weryfikacją zaangażowania w spółki zależne od Votum S.A.

3.5.2. Sprzedaż udziałów Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji.

W dniu 20 stycznia 2017 roku Zarząd PCR F S.A., spółki zależnej od VOTUM S.A., podpisał umowę sprzedaży 75% udziałów w Spółce Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji Sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie za cenę 3750 UAH (560,63 PLN) z Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. – Centrum Medycznej Oświaty Sp. z o.o. (Lwów) z podmiotem powiązaniem poprzez kluczowe kierownictwo. W efekcie niniejszej transakcji Grupa Kapitałowa zanotowała w 2017r. szacowany zysk na transakcji w kwocie 113 tys. PLN.

3.5.3. Rezygnacja Członka Zarządu z pełnienia funkcji.

W dniu 23 stycznia 2017 roku Członek Zarządu Pan Mirosław Greber złożył zawiadomienie o rezygnacji z pełnienia funkcji Członka Zarządu VOTUM S.A., ze skutkiem na dzień 23 stycznia 2017 roku.

3.5.4. Zakup udziałów w Spółce VOTUM Connect S.A.

W 31 stycznia 2017 roku Zarząd Votum S.A. podpisał umowę nabycia, pod warunkiem uzyskania wymaganych zgód korporacyjnych, 30% akcji w Spółce VOTUM Connect S.A. z siedzibą w Kamieniu za cenę 70.000 PLN od osoby fizycznej. Wartość nominalna akcji wynosi 30 000 PLN W efekcie niniejszej transakcji Votum S.A. zwiększyło swój udział w VOTUM Connect S.A. z 60% do 90%. Udziałów w związku z weryfikacją zaangażowania w spółki zależne od Votum S.A. W dniu 24 lutego Rada Nadzorcza VOTUM Connect S.A. wyraziła zgodę na zawarcie wyżej wymienionej transakcji, tym samym umowa została zrealizowana.

3.5.5. Rezygnacja Prezesa Zarządu z pełnienia funkcji.

W dniu 28 marca 2017 roku Prezes Zarządu Pan Dariusz Czyż złożył zawiadomienie o rezygnacji z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu VOTUM S.A., ze skutkiem na dzień 29 marca 2017 roku.

3.5.6. Zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy VOTUM S.A.

Uchwałą z dnia 28 marca 2017 roku Zarząd VOTUM S.A. postanowił zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Zostało ono zaplanowane na dzień 24 kwietnia 2017 roku na godzinę 10:00 w siedzibie Spółki przy ulicy Wyścigowej 56i we Wrocławiu. Dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu przypada na 8 kwietnia 2017 roku. Ogłoszenie o zwołaniu, formularz głosowania przez pełnomocnika oraz projekty uchwał dostępne są na stronie internetowej www.ri.votum-sa.pl w zakładce Walne Zgromadzenia.

3.5.7. Sprzedaż udziałów Protecta Sp. z o.o.

W dniu 31 marca 2017 roku Zarząd VOTUM S.A., podpisał umowę sprzedaży 36% udziałów w Spółce Protecta Sp. z o.o. z siedzibą we Włocławku na rzecz DSA Investment S.A. Spółka zbyła 720 udziałów za cenę 175 zł za 1 akcję.

3.5.8. Powołanie Prezesa oraz Wiceprezesa Zarządu Spółki

Rada Nadzorcza Emitenta na posiedzeniu w dniu 4 kwietnia 2017 roku podjęła uchwałę w sprawie powierzenia funkcji Prezesa Zarządu bieżącej kadencji dotychczasowemu Wiceprezesowi Spółki – Panu Bartłomiejowi Krupie, oraz uchwałę w sprawie powierzenia funkcji Wiceprezesa Zarządu bieżącej kadencji dotychczasowemu Członkowi Zarządu – Pani Elżbiecie Kupiec.

3.5.9. Zawarcie umowy o kredyt obrotowy

W dniu 19 kwietnia 2017 roku Spółka zawarła z ING Bank Śląski S.A. z siedzibą w Katowicach przy ul. Sokolskiej 34 („Bank”) umowę o kredyt obrotowy na kwotę 6 000 000 PLN (sześć milionów złotych) w celu sfinansowania planów rozwojowych Spółki. Oprocentowanie kredytu oparte jest o stawkę WIBOR dla trzymiesięcznych depozytów międzybankowych powiększone o marżę Banku w wysokości 1,8%.Kredyt został udzielony na okres do dnia 31.03.2020 roku. Pozostałe zapisy umowy nie odbiegają od standardowych zapisów stosowanych dla tego typu umów. Jako zabezpieczenie kredytu zostały przyjęte:

- hipoteka umowna na prawie użytkowania wieczystego wraz z prawem własności budynku należącego do Spółki.
- cesja praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości wskazanej w ustępie poprzedzającym,
- oświadczenie Spółki o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 par. 1 pkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego, dotyczący obowiązku zapłaty sumy pieniężnej do wysokości 9 000 0000 zł.

3.5.10. Powołanie Członka Rady Nadzorczej

W dniu 24 kwietnia 2017 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki VOTUM S.A. Podjęło ono uchwałę o wyborze Pana Dariusza Czyży w skład Rady Nadzorczej V kadencji, oraz rekomendacji dla Rady Nadzorczej w sprawie powierzenia Panu Dariuszowi Czyżowi funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

3.5.11. Powierzenie Panu Dariuszowi Czyżowi funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej

W dniu 27 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o odwołaniu Pana Andrzeja Łebka z funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej i powierzeniu tej funkcji, zgodnie z rekomendacją Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 24 kwietnia 2017 roku, Panu Dariuszowi Czyżowi. Dotychczasowy Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – Pan Andrzej Łebek pozostaje na stanowisku Członka Rady Nadzorczej.

3.5.12. Zakup udziałów w Spółce Multizakupy S.A.

W dniu 12 maja 2017r. VOTUM S.A. nabyło 100% udziałów w spółce Multizakupy S.A. z siedzibą we Włocławku za cenę 10.000 PLN od spółki DSA Financial Group S.A. z siedzibą we Wrocławiu. Wartość aktywów netto na ostatni dzień bilansowy wyniosła 15 tys. zł. Obecnie spółka zmieniła nazwę na AutoVotum S.A.

3.5.13. Rekomendacja Zarządu w sprawie podziału zysku za rok 2016

W dniu 16 maja 2017 roku Zarząd Spółki ogłosił rekomendację dotyczącą podziału zysku wypracowanego przez Spółkę w roku 2016. Zarząd zaproponował następujący podział:

- kwotę 32 721,09 zł (słownie: trzydzieści dwa tysiące siedemset dwadzieścia jeden złotych 09/100) proponuje przeznaczyć na odpis na kapitał zapasowy;
- kwotę 8 040 000 zł (słownie: osiem milionów czterdzieści tysięcy złotych) proponuje przeznaczyć na dywidendę dla akcjonariuszy. Dywidenda przypadająca na 1 akcję wyniesie 67 groszy i zostanie wypłacona w dwóch transzach.

Dzień dywidendy – 10 lipca 2017 r.

Dzień wypłaty I transzy dywidendy w wysokości 33 groszy na 1 akcję (tj. 49% należnej dywidendy) – 25 lipca 2017 r.

Dzień wypłaty II transzy dywidendy w wysokości 34 groszy na 1 akcję (tj. 51% należnej dywidendy) – 25 października 2017 r.

3.5.14. Zakończenie przeglądu opcji strategicznych

W dniu 17 maja 2017 roku Zarząd Votum S.A. podjął uchwałę o zakończeniu przeglądu opcji strategicznych, o którego rozpoczęciu Spółka informowała raportem bieżącym nr 55/2016 z dnia 14 października 2016 roku.

W wyniku przeprowadzonej analizy Emitent postanowił o zwiększeniu swojego zaangażowania w zakresie nabywania cesji praw do odszkodowań za szkody rzeczowe oraz dofinansowaniu procesu profesjonalizacji kanałów sprzedaży. Skup wierzytelności sfinansowany zostanie z kredytu obrotowego, o którego zaciągnięciu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 12/2017 z dnia 19 kwietnia 2017 roku, co pozwoli bieżące środki przeznaczyć na rozwój sprzedaży usług.

Wobec zidentyfikowania kluczowych obszarów i zapewnienia źródła finansowania Zarząd VOTUM S.A. postanowił z dniem 17 maja 2017 roku zakończyć przegląd opcji strategicznych.

3.5.15. Opinia Rady Nadzorczej odnośnie rekomendacji Zarządu w sprawie podziału zysku za rok 2016

W dniu 23 maja 2017 roku Rada Nadzorcza VOTUM S.A. dokonała pozytywnej oceny uchwały Zarządu z dnia 16 maja 2017 roku w przedmiocie rekomendacji Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki sposobu podziału zysku netto osiągniętego w roku obrotowym 2016.

3.5.16. Zwołanie Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy VOTUM S.A.

W dniu 24 maja 2017 roku Zarząd Spółki podjął uchwałę o zwołaniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy. Zostało ono zaplanowane na dzień 29 czerwca 2017 roku na godzinę 12:00 w siedzibie Spółki przy ulicy Wyścigowej 56i we Wrocławiu. Dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu przypada na 13 czerwca 2017 roku. Ogłoszenie o zwołaniu, formularz głosowania przez pełnomocnika oraz projekty uchwał dostępne są na stronie internetowej www.ri.votum-sa.pl w zakładce Walne Zgromadzenia.

3.5.17. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych za 2017 i 2018 rok

W dniu 29 czerwca 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi, uchwałę w przedmiocie wyboru podmiotu uprawnionego do badania i przeglądu półrocznych i rocznych jednostkowych sprawozdań finansowych Spółki oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej VOTUM za rok obrotowy 2017-2018. Wybrany podmiotem jest spółka 4Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Poznaniu, ul. Kochanowskiego 24/1, wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów pod numerem 3363.

Jednocześnie Rada Nadzorcza Spółki upoważniła Zarząd Spółki do zawarcia umowy z wybranym przez siebie podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych. Przedmiotem umowy będzie:

- przegląd jednostkowego półrocznego sprawozdania finansowego spółki VOTUM S.A. za 2017 i 2018 rok
- przegląd skonsolidowanego półrocznego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej VOTUM za 2017 i 2018 rok;
- badanie i sporządzenie pisemnej opinii wraz z raportem z badania jednostkowego rocznego sprawozdania finansowego VOTUM S.A. za rok obrotowy 2017 i 2018;
- badanie i sporządzenie pisemnej opinii wraz z raportem z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej VOTUM za rok obrotowy 2017 i 2018.

Powyższa umowa zawarta zostanie na czas wykonania przedmiotu umowy przez 4Audyt Sp. z o.o. Jest to pierwsza umowa na badanie sprawozdań finansowych pomiędzy 4Audyt Sp. z o.o. a VOTUM S.A.

3.5.18. Dywidenda z zysku za rok 2016

W dniu 29 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie VOTUM S.A. podjęło Uchwałę nr 8 w sprawie przeznaczenia wyniku finansowego za rok 2016, zgodnie z którą Zwyczajne Walne Zgromadzenie VOTUM S.A. postanowiło przeznaczyć zysk Spółki za rok obrotowy 2016 w kwocie netto 8 072 721,09 zł (osiem milionów siedemdziesiąt dwa tysiące siedemset dwadzieścia jeden złotych dziewięć groszy) wypracowany w okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. w następujący sposób:

- a) kwotę 32 721,09 zł (słownie: trzydzieści dwa tysiące siedemset dwadzieścia jeden złotych dziewięć groszy) proponuje przeznaczyć na odpis na kapitał zapasowy;
- b) kwotę 8 040 000 zł (słownie: osiem milionów czterdzieści tysięcy zł), tj. kwotę 0,67 zł (słownie: sześćdziesiąt siedem groszy) na jedną akcję, proponuje przeznaczyć na dywidendę dla akcjonariuszy Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy na podstawie art. 348 § 3

Kodeksu spółek handlowych ustala jako dzień dywidendy 10.07.2017 r.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy na podstawie art. 348 § 3 Kodeksu spółek handlowych postanawia, że dywidenda w pierwszej transzy w wysokości 0,33 zł (słownie: trzydzieści trzy grosze) na jedną akcję zostanie wypłacona w dniu 25.07.2017 r., a w drugiej transzy w wysokości 0,34 zł (słownie: trzydzieści cztery grosze) na jedną akcję w dniu 25.10.2017 r.

3.5.19. Powołanie prokurenta Spółki

W dniu 5 lipca 2017 r. Zarząd Votum S.A. podjął uchwałę o udzieleniu prokury łącznej Pani Beacie Wróblewskiej-Pohnke. Prokura może być wykonywana przez składanie oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych spółki oraz podpisywanie umów w imieniu Spółki, w przypadku ustanowienia zarządu jednoosobowego – przy współdziałaniu łącznie z drugim prokurentem, w przypadku ustanowienia zarządu wieloosobowego – przy współdziałaniu łącznie z członkiem zarządu.

Pani Beata Wróblewska-Pohnke zgodnie ze złożonym oświadczeniem nie prowadzi działalności konkurencyjnej w stosunku do Spółki oraz nie uczestniczy w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej ani spółki osobowej, a także nie jest członkiem organu konkurencyjnej spółki kapitałowej oraz nie uczestniczy w innej konkurencyjnej osobie prawnej jako członek jej organu.

Pani Beata Wróblewska-Pohnke nie figuruje w Rejestrze Dłużników Niewypłacalnych.

3.5. Realizacja celów emisyjnych

W roku 2013 została zakończona realizacja celów emisyjnych.

3.6. Informacja o znaczących umowach

3.6.1. Umowy zawarte przez VOTUM S.A.

W okresie od 1 stycznia 2017 roku do dnia publikacji Sprawozdania VOTUM S.A. zawarła znaczące umowy:
dniu 19 kwietnia 2017 roku Spółka zawarła z ING Bank Śląski S.A. z siedzibą w Katowicach przy ul. Sokolskiej 34 („Bank”) umowę o kredyt obrotowy na kwotę 6 000 000 PLN (sześć milionów złotych) w celu sfinansowania planów rozwojowych Spółki. Oprocentowanie kredytu oparte jest o stawkę WIBOR dla trzymiesięcznych depozytów międzybankowych powiększone o marżę Banku w wysokości 1,8%.Kredyt został udzielony na okres do dnia 31.03.2020 roku. Pozostałe zapisy umowy nie odbiegają od standardowych zapisów stosowanych dla tego typu umów. Jako zabezpieczenie kredytu zostały przyjęte:
- hipoteka umowna na prawie użytkowania wieczystego wraz z prawem własności budynku należącego do Spółki.
- cesja praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości wskazanej w ustępie poprzedzającym,
oświadczenie Spółki o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 par. 1 pkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego, dotyczący obowiązku zapłaty sumy pieniężnej do wysokości 9 000 0000 zł.

3.6.2. Umowy zawarte przez spółki zależne VOTUM S.A.

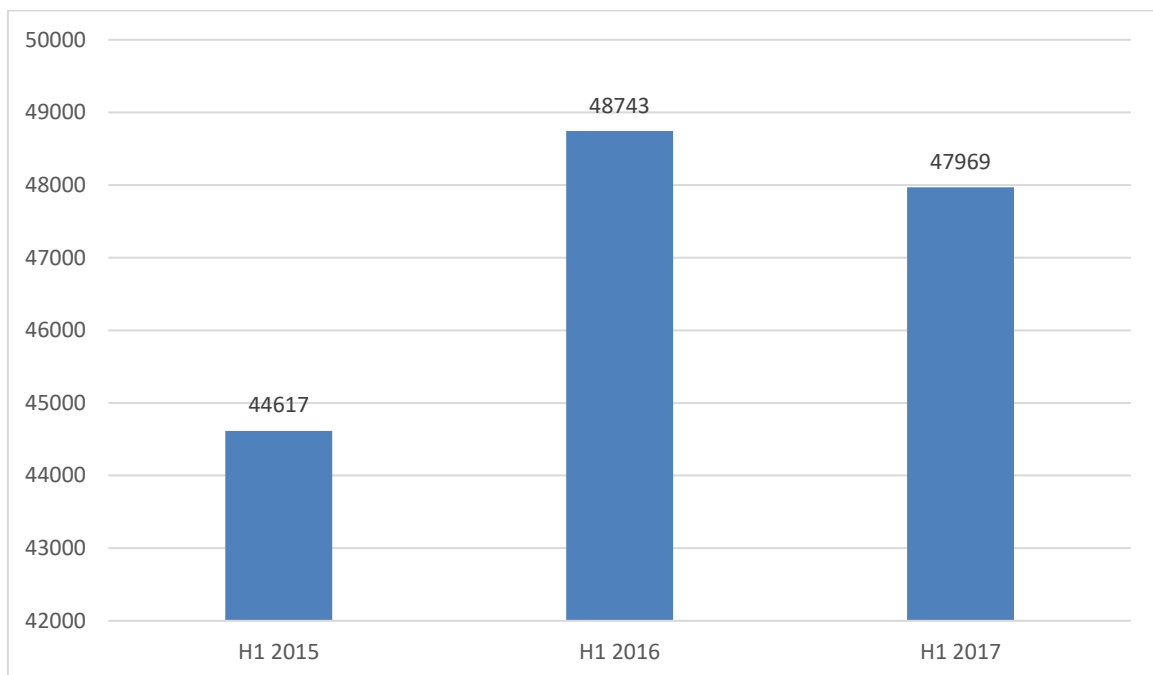
W okresie od 1 stycznia 2017 roku do dnia publikacji Sprawozdania żadna ze spółek z grupy kapitałowej VOTUM nie zawarła znaczących umów poza umowami zawieranymi w normalnym toku działalności.

4. SYTUACJA FINANSOWA

4.1. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych oraz ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy

4.1.1 Przychody

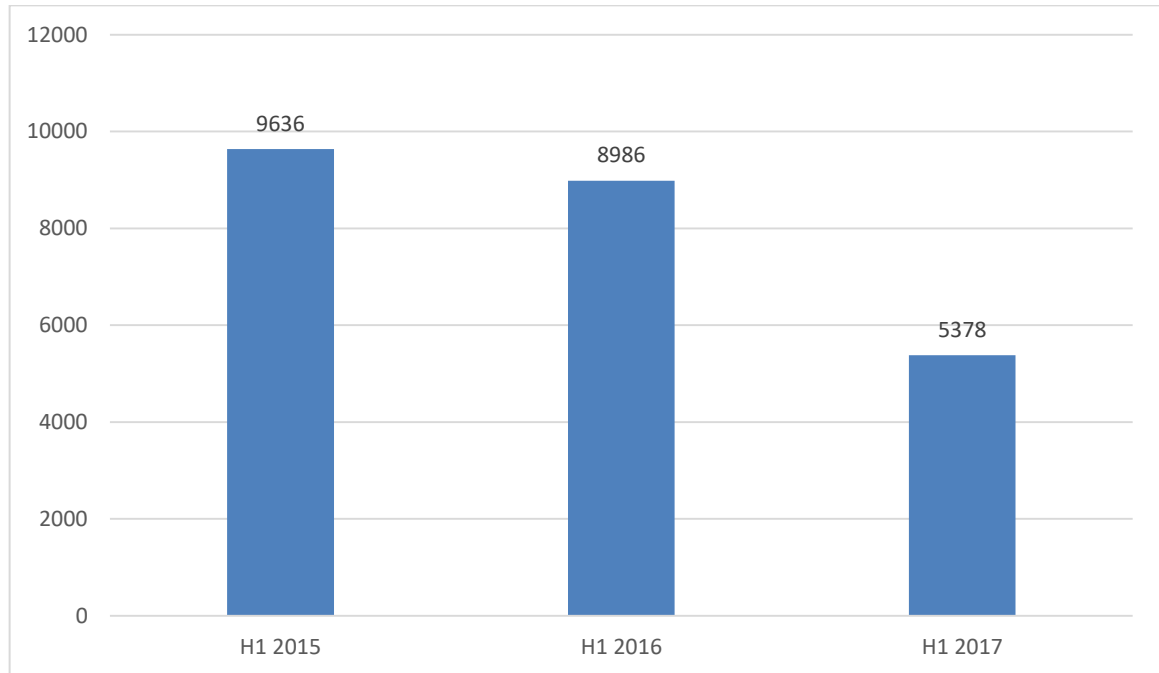
Przychody Grupy Kapitałowej w bieżącym roku zmniejszyły się o 2% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego. Przychody w spółkach zagranicznych zmniejszyły się o 4% tj. o 150 tys. zł

Przychody ze sprzedaży GK VOTUM za półrocza 2015-2017 (w tys. PLN)

4.1.2 Wynik operacyjny

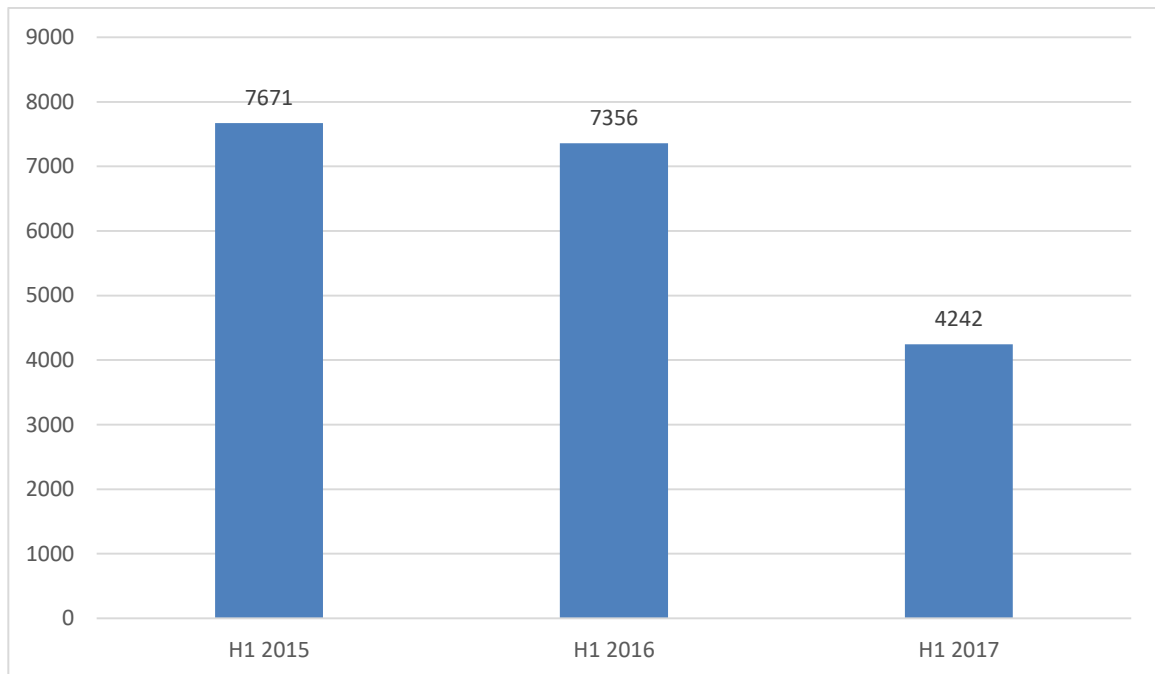
Wynik operacyjny Grupy VOTUM za pierwsze półrocze 2017r. wyniósł 5,4 mln PLN, Jest to wynik o około 40% niższy niż w ubiegłym roku. Wynik operacyjny jest pochodną nieznacznie niższych przychodów, przy jednoczesnym zachowaniu wyższej dynamiki wzrostu kosztów operacyjnych w roku 2017. Wskaźnik rentowności operacyjnej wyniósł 11% , w stosunku do 18% wskaźnika za pierwsze półrocze 2016.

Zysk z działalności operacyjnej GK VOTUM za półrocza 2015-2017 (w tys. PLN)

4.1.3 Wynik netto Spółki

Wynik finansowy netto GK VOTUM za rok 2017 wyniósł 4,2 mln PLN, w stosunku do półrocza 2016 spadł o 42 %. Na osiągnięty wynik złożyło się wzrost kosztów z działalności operacyjnej oraz nieznaczny spadek przychodów.

4.1.4 Wybrane wskaźniki

Zysk netto GK VOTUM za półrocza 2015-2017 (w tys. PLN)

Wskaźniki zadłużenia

Wskaźnik	H1 2017	H1 2016	H1 2015
Aktywa/ Kapitały własne	2,49	2,59	2,19
Zobowiązania ogółem / kapitał własny	1,49	1,59	1,19

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Zobowiązania długoterminowe/ kapitału własnego	0,47	0,48	0,23
--	------	------	------

Wskaźniki rentowności

Rentowność	H1 2017	H1 2016	H1 2015
Zysk ze sprzedaży / Przychody ze sprzedaży	11%	19%	22%
Zysk z działalności operacyjnej/ Przychody operacyjne	11%	18%	22%
Zysk netto / Przychody ogółem	9%	15%	17%
ROE	15%	28%	36%
ROA	6%	11%	16%

4.1.6. Charakterystyka struktury aktywów i pasywów bilansu, w tym z punktu widzenia płynności Grupy

Wartość aktywów bilansu zwiększyła się o niemal 6% w stosunku do kwoty aktywów prezentowanych na koniec 2016r. Aktywa trwałe stanowią obecnie 50% sumy bilansowej. Należności handlowe stanowią 20% sumy bilansowej, wzrosły o 17% w stosunku do stanu na koniec 2016r. Na koniec półrocza 2017 zmniejszył się stan środków pieniężnych o 787 tys. PLN w porównaniu z końcem 2016r. O kwotę 2 186 tys. PLN zwiększyła się pozycja rozliczeń międzyokresowych. Na pozycję tę składają się głównie koszty związane z rozwojem projektu szkód rzeczowych.

AKTYWA	30.06.2017	Struktura 30.06.2017 roku	31.12.2016	Struktura 31.12.2016 roku
Aktywa trwałe	34 402	50%	33 783	52%
Rzeczowe aktywa trwałe	26 466	38%	26 520	41%
Wartości niematerialne	839	1%	804	1%
Wartość firmy	3 731	5%	3 495	5%
Inwestycje w jednostkach powiązanych wycenianych metodą praw własności	-	0%	104	0%
Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych nie objętych konsolidacją	-	0%	-	0%
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	0%	-	0%
Pozostałe aktywa finansowe	1 819	3%	1 504	2%
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	1 337	2%	1 249	2%
Pozostałe aktywa trwałe	210	0%	107	0%
Aktywa obrotowe	34 551	50%	31 512	48%
Zapasy	14	0%	12	0%
Należności handlowe	13 464	20%	11 550	18%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	0%	1	0%
Pozostałe należności	1 479	2%	1 621	2%
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	0%	-	0%
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	0%	-	0%
Pozostałe aktywa finansowe	784	1%	917	1%
Rozliczenia międzyokresowe	8 341	12%	6 155	9%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10 469	15%	11 256	17%
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	-	0%	-	0%
AKTYWA RAZEM	68 953	100%	65 295	100%

PASYWA	30.06.2017	31.12.2016
--------	------------	------------

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Kapitał własny	27 673	40%	31 817	49%
Kapitały własne akcjonariuszy jednostki dominującej	27 456	40%	31 687	49%
Kapitał zakładowy	1 200	2%	1 200	2%
Kapitał zapasowy	17 304	25%	17 271	26%
Różnice kursowe z przeliczeń	328	0%	320	0%
Odpis zysku w ciągu roku obrotowego	-	0%	-	0%
Niepodzielony wynik finansowy	4 451	6%	246	0%
Wynik finansowy bieżącego okresu	4 242	6%	12 650	19%
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	148	0%	130	0%
Zobowiązanie długoterminowe	13 000	19%	11 829	18%
Kredyty i pożyczki	10 968	16%	9 636	15%
Pozostałe zobowiązania finansowe	784	1%	908	1%
Inne zobowiązania długoterminowe	2	0%	2	0%
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 072	2%	1 123	2%
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	113	0%	114	0%
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	61	0%	46	0%
Pozostałe rezerwy	-	0%	-	0%
Zobowiązania krótkoterminowe	28 280	41%	21 649	33%
Kredyty i pożyczki	1 589	2%	1 614	2%
Pozostałe zobowiązania finansowe	943	1%	867	1%
Zobowiązania handlowe	11 407	17%	12 171	19%
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	88	0%	530	1%
Pozostałe zobowiązania	10 743	16%	3 126	5%
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	209	0%	373	1%
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	253	0%	426	1%
Pozostałe rezerwy	3 048	4%	2 542	4%
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami klasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	-	0%	-	0%
PASYWA RAZEM	68 953	100%	65 295	100%

Udział kapitałów własnych w pasywach bilansu spadł do poziomu 40%, co świadczy o bardzo stabilnym poziomie kapitałów. Struktura zobowiązań długoterminowych jest wynikiem zaciągnięcia kredytu na nabycie nieruchomości. Zobowiązania długoterminowe stanowią 19% sumy bilansowej. Zobowiązania krótkoterminowe stanowią obecnie 41 % sumy bilansowej (stan na 31.12.2016 – 33%). Wzrost zobowiązań krótkoterminowych o 31% w stosunku do stanu na koniec roku 2016 wynika głównie podziału wyniku finansowego roku 2016 i przeznaczenia kwoty 8 040 tys. zł na wypłatę dywidendy. Dywidenda ujęta w pozycji pozostałych zobowiązań zostanie wypłacona w transzach, w lipcu i październiku tego roku

4.1.7. Opis struktury głównych lokat Kapitałowych lub głównych inwestycji Kapitałowych dokonanych w ramach grupy kapitałowej emitenta w danym roku obrotowym

Grupa w 2016 roku korzystała z następujących instrumentów:

- Lokaty overnight, gdzie środki pieniężne są systemowo pobierane z rachunków bankowych o godzinie 19:00 na lokatę i zostają zwrócone na rachunki bieżące następnego dnia;
- Otwarte Konto Oszczędnościowe.

4.1.8. Opis istotnych pozycji pozabilansowych w ujęciu podmiotowym, przedmiotowym i wartościowym

Jedną z głównych pozycji pozabilansowych, która może mieć w przyszłości wpływ (oraz ujawnienie w sprawozdaniu), jest utrzymanie przez jednostkę dominującą VOTUM S.A. linii kredytowej w rachunku bieżącym. Wysokość linii kredytowej wynosi do 1 mln PLN. Na dzień 30.06.2017 r. wysokość dostępnej kwoty w ramach linii wynosi 1 mln PLN.

4.2. Struktura zadłużenia i zarządzanie zasobami finansowymi

GK VOTUM S.A. aktywnie zarządza płynnością finansową optymalizując redystrybucję środków pieniężnych do spółek zależnych. Obecnie w Grupie Kapitałowej wykorzystywany jest kredyt inwestycyjny zaciągnięty na sfinansowanie rozbudowy budynku PCRF VOTUM S.A., kredyt inwestycyjny związany z zakupem nieruchomości przez VOTUM S.A. oraz kredyt obrotowy zaciągnięty przez VOTUM S.A. Terminy spłat wymienionych kredytów przypadają odpowiednio na rok 2020, 2026 i 2020. Ponadto w celu zagwarantowania stałej płynności finansowej w związku z planami rozwoju spółek zależnych, zarząd VOTUM S.A. podjął decyzję o utrzymaniu umowy na linię kredytową do wysokości 1 mln PLN. z ING Bankiem Śląskim S.A. w Katowicach.

4.3. Umowy kredytowe i pożyczki, poręczenia i gwarancje, zobowiązania warunkowe

4.3.1. Umowy kredytowe

W lutym 2013 roku Zarząd spółki zależnej – Polskiego Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. z siedzibą w Krakowie – zawarł z ING Bankiem Śląskim S.A. z siedzibą w Katowicach umowę kredytową, której wartość wynosiła 4 mln PLN. Celem zaciągnięcia kredytu było sfinansowanie inwestycji oraz refinansowanie poniesionych przez Kredytobiorcę nakładów inwestycyjnych w ramach inwestycji rozbudowy ośrodka rehabilitacyjnego przy ul. Golikówka 6 w Krakowie. Pozostałe umowy kredytowe dotyczą finansowania nabycia aut na dzień sprawozdawczy wartość zobowiązań z tytułu tych pożyczek wynosi 168 tys. PLN.

Dnia 23 marca 2016 roku Emitent zawarł z ING Bank Śląski S.A. z siedzibą w Katowicach przy ul. Sokolskiej 34 umowę o kredyt inwestycyjny na kwotę 9 350 000 PLN. Celem niniejszego kredytu było sfinansowanie Inwestycji polegającej na zakupie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej we Wrocławiu, ul. Wyścigowa 56i, wraz z budynkiem stanowiącym odrębną nieruchomość. 23 marca 2016 roku Spółka zawarła także z ING Bank Śląski S.A. z siedzibą w Katowicach przy ul. Sokolskiej 34 umowę o kredyt obrotowy na kwotę 4 180 000 PLN w celu finansowania bieżącej działalności gospodarczej Emitenta.

W dniu 19 kwietnia 2017 roku Spółka zawarła z ING Bank Śląski S.A. z siedzibą w Katowicach przy ul. Sokolskiej 34 umowę o kredyt obrotowy na kwotę 6 000 0000 PLN w celu finansowania bieżącej działalności Spółki, w szczególności dotyczącej rozwoju działalności związanej z odkupem szkód rzeczowych.

4.3.2. Pożyczki

Na dzień 30 czerwca 2017 roku wartość pożyczek udzielonych przez GK VOTUM S.A. wynosiła 2 488 tys. PLN. Wartość odpisów aktualizujących pożyczki wyniosła 144 tys. PLN, natomiast wartość netto udzielonych pożyczek wyniosła 2 747 tys. PLN. Szczegółowe informacje znajdują się w informacjach objaśniających do sprawozdania finansowego.

4.3.3 Poręczenia i gwarancje

Emitent zawarł umowę poręczenia zawartej pomiędzy Emitentem a Bankiem w dniu 13 lutego 2013 roku., która zobowiązuje Emitenta do zaspokojenia wszelkich zobowiązań Kredytobiorcy - Polskiego Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. zgodnie z zawartą umową kredytu. Emitent jako poręczyciel złożył w dniu 13 lutego 2013 r. oświadczenie o poddaniu się egzekucji, a także wyraził zgodę na wystawienie przez Kredytodawcę bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty zadłużenia 6 000 000,00 PLN (słownie: sześciu milionów złotych) oraz wystąpienie w terminie do dnia 31 grudnia 2023 roku do właściwego sądu o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności.

4.3.4 Zobowiązania warunkowe

W Grupie Kapitałowej VOTUM nie występują zobowiązania warunkowe. Emitent posiada zobowiązania warunkowe wynikające z poręczenia kredytu dla spółki zależnej PCRF S.A. opisane w punkcie 4.3.3.

4.4. Emisja papierów wartościowych

W okresie, który obejmuje niniejsze Sprawozdanie, Spółka nie emitowała papierów wartościowych.

Z emisji z roku 2010 Spółka pozyskała środki w wysokości 6 688 tys. PLN, przy czym koszty emisji wyniosły 785 tys. PLN. Środki netto dostępne do realizacji planów emisyjnych wyniosły więc 5 905 tys. PLN.

Cele emisyjne zostały zrealizowane w całości.

4.5. Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych wykorzystywanych w grupie kapitałowej VOTUM należą:

- pożyczki i należności własne
- zobowiązania finansowe, w tym:
  - Leasingi finansowe
  - Kredyty bankowe
  - Opcja IRS

4.6. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

Grupa Kapitałowa aktywnie zarządza zasobami finansowymi poprzez dystrybuowanie środków pieniężnych pomiędzy spółkami zależnymi udzielając doraźnych pożyczek. Stan środków pieniężnych jest na bieżąco monitorowany i w ocenie zarządu nie występują ryzyka związane z utratą płynności finansowej.

4.7. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

VOTUM S.A. posiada dostępne środki do realizacji zaplanowanych na rok 2017 inwestycji, inwestycje są przeprowadzone ze środków obrotowych Spółki oraz z kredytów opisanych w pkt. 4.3.

4.8. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na działalność za rok obrotowy, z określeniem stopnia wpływu tych czynników lub nietypowych zdarzeń na osiągnięty wynik

Zarząd Spółki ocenia, że w pierwszym półroczu 2017 nie wystąpiły nietypowe czynniki, które wpłynęły istotnie na osiągnięty przez grupę wynik.

4.9. Realizacja prognozy wyników na rok 2017

Emitent nie opublikował prognozy wyników na rok 2017

5. PRZEWIDYWANY ROZWÓJ GK VOTUM S.A.

Potencjalnie najbardziej perspektywnym kierunkiem rozwoju VOTUM S.A. są sprawy odszkodowawcze za szkody rzeczowe powstałe podczas zdarzeń komunikacyjnych. VOTUM S.A. od 2014 roku skupuje prawa do odszkodowań za szkody rzeczowe, w których ubezpieczyciel zaniżył wypłatę świadczeń. Ważnymi grupami spraw, które mają coraz większy udział w ogóle spraw prowadzonych przez VOTUM S.A., są sprawy odszkodowawcze związane z wypadkami w rolnictwie, przy pracy, za szkody w uprawach rolniczych, a także sprawy dotyczące dziedziczenia praw majątkowych.

Spółka poszukuje dróg rozwoju poprzez stałe powiększania portfela oferowanych produktów. Obok podstawowej oferty dotyczącej dochodzenia roszczeń z tytułu szkód osobowych Spółka oferuje pomoc w likwidacji szkód rzeczowych, wypadków przy pracy, szkód w uprawach rolniczych. Najnowszym produktem oferowanym przez VOTUM S.A. jest reprezentowanie osób które zaciągnęły kredyty we franku szwajcarskim w sporach z bankami.

6. OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU

Podmioty grupy nie prowadzą prac badawczych ani rozwojowych.

7. ŁAD KORPORACYJNY

7.1. Zbiór zasad Ładu Korporacyjnego, któremu podlegało VOTUM w okresie od dnia 1 stycznia 2017 do dnia publikacji Sprawozdania

W związku z wprowadzeniem akcji na rynek regulowany GPW w dniu 7 maja 2010 Zarząd podjął Uchwałę w sprawie przyjęcia i stosowania „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”, w której to Uchwale przyjęła do stosowania zasady Ładu korporacyjnego wynikające z Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW z następującymi wyjątkami:

- Z powodu braku zainteresowania ze strony akcjonariuszy wynikającego z małego rozdrobnienia udziałów, oraz problemów natury prawnej Spółka nie będzie umożliwiać dwustronnej transmisji obrad Walnego Zgromadzenia z wykorzystaniem sieci Internet, rejestrować przebiegu obrad, upubliczniać go na stronie internetowej oraz nie zapewni możliwości wykonywania głosu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej;
- Z uwagi na zasięg terytorialny usług świadczonych przez Spółkę, który nie obejmuje krajów anglojęzycznych, Spółka zapewnia funkcjonowanie swojej strony w języku angielskim w zakresie wskazanym w części II pkt 1 „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”;
- Z uwagi na małą liczebność Rady Nadzorczej Spółki, nie zostaną powołane odrębne komisje Rady (komisja ds. wynagrodzeń i komisja ds. nominacji), natomiast funkcję komitetu audytu pełnić będzie cała Rada Nadzorcza Spółki.

Dokument „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” dostępny jest na stronie internetowej poświęconej Ładowi korporacyjnemu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie http://www.gpw.pl/dobre_praktyki_spolek_regulacje.

7.2. Opis podstawowych cech systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

Za sporządzenie i rzetelną prezentację historycznych informacji finansowych odpowiada Zarząd VOTUM S.A. Obowiązki z tym związane obejmują: zaprojektowanie, wdrożenie i zapewnienie kontroli wewnętrznej związanej ze sporządzeniem i rzetelną prezentacją skonsolidowanych sprawozdań, dobór polityki rachunkowości oraz dokonywanie uzasadnionych w danych okolicznościach szacunków księgowych.

7.3. Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji

Według stanu na dzień publikacji Sprawozdania trzech Akcjonariuszy posiada znaczące pakiety akcji VOTUM S.A.:

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 433 700	643 370,00	53,61%	6 433 700	53,61%
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 733 700	573 370,00	47,78%	5 733 700	47,78%
Quercus TFI S.A.	1 461 223	146 122,30	12,18%	1 461 223	12,18%
Pozostali akcjonariusze	4 105 077	410 507,70	34,21%	4 105 077	34,21%

7.4. Akcjonariusze posiadający specjalne uprawnienia kontrolne

Wszystkie akcje Emitenta są akcjami na okaziciela. Statut nie przewiduje żadnego uprzywilejowania akcji. W zakresie znanym Emitentowi żaden akcjonariusz Emitenta nie dysponuje żadnymi specjalnymi uprawnieniami ani obowiązkami względem Spółki wynikającymi z faktu posiadania akcji Emitenta.

7.5. Ograniczenia dotycząca prawa głosu

Z każdą akcją Emitenta związane jest prawo do wykonywania jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Statut Emitenta nie przewiduje ograniczeń w prawach głosu.

7.6. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności

Akcjonariusz spółki publicznej może przenosić akcje w okresie między dniem rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu Spółki (*record date*) a dniem zakończenia Walnego Zgromadzenia Spółki (art. 406⁴ k.s.h.).

7.7. Zasady zmiany statutu

Zgodnie z art. 430 § 1 Kodeksu Spółek Handlowych zmiana Statutu wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia i wpisu do rejestru.

Uchwała dotycząca zmiany Statutu zapada większością trzech czwartych głosów, przy czym uchwała dotycząca zmiany Statutu, zwiększająca świadczenia akcjonariuszy lub uszczuplająca prawa przyznane osobiście poszczególnym akcjonariuszom zgodnie z art. 354 Kodeksu Spółek Handlowych, wymaga zgody wszystkich akcjonariuszy, których dotyczy (art. 415 Kodeksu Spółek Handlowych).

Statut Emitenta nie ustanawia surowszych warunków podjęcia uchwały w sprawie zmiany Statutu. Jeżeli zmiana Statutu nie jest związana z podwyższeniem kapitału zakładowego, po podjęciu przez Walne Zgromadzenie uchwały, Zarząd ma 3 miesiące na zgłoszenie do sądu rejestrowego zmiany Statutu (art. 430 § 2 Kodeksu Spółek Handlowych).

7.8. Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadniczych uprawnień oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Sposób zwołania i działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania wynikają wprost z przepisów prawa. W Statucie Emitenta oraz w Regulaminie Walnego Zgromadzenia zastosowano standardowe rozwiązania, nie wprowadzając odmienności w stosunku do powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Statut Spółki nie przewiduje możliwości uczestniczenia na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej ani możliwości wypowiedzenia się na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Regulamin Walnego Zgromadzenia Spółki nie przewiduje możliwości wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

7.9. Skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych oraz ich komitetów

7.9.1 Zarząd

Zarząd Spółki składa się z od 1 do 5 członków. Wspólna kadencja Zarządu trwa 2 lata. Członków Zarządu wybiera i odwołuje Rada Nadzorcza. Członkom Zarządu przysługuje prawo ponownego powołania.

Zarząd reprezentuje Spółkę wobec władz i osób trzecich. Do odbioru wezwań i innych doręczeń jest uprawniony Prezes Zarządu, jeśli Zarząd jest jednoosobowy, a w przypadku Zarządu wieloosobowego - jeden członek Zarządu lub prokurent. Do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych Spółki oraz podpisywania umów w imieniu Spółki, w wypadku ustanowienia Zarządu jednoosobowego, uprawniony jest Prezes Zarządu samodzielnie lub dwóch prokurentów działających łącznie. W przypadku powołania Zarządu wieloosobowego wymagane jest łączne współdziałanie dwóch członków Zarządu lub członka Zarządu łącznie z prokurentem. W umowach i sporach pomiędzy Spółką a członkami Zarządu, Spółkę reprezentuje Przewodniczący Rady Nadzorczej

Uchwały zarządu zapadają bezwzględną większością głosów. W przypadku równości głosów decyduje głos prezesa zarządu. Organizację oraz tryb działania Zarządu określa Regulamin zarządu uchwalony przez Zarząd i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

Na dzień 1 stycznia 2017 r. skład Zarządu VOTUM S.A. przedstawiał się następująco:

Dariusz Czyż	– Prezes Zarządu
Elżbieta Kupiec	– Wiceprezes Zarządu
Bartłomiej Krupa	– Członek Zarządu
Mirosław Greber	– Członek Zarządu

- W dniu 23 stycznia 2017 roku Członek Zarządu Pan Mirosław Greber złożył zawiadomienie o rezygnacji z pełnienia funkcji Członka Zarządu VOTUM S.A., ze skutkiem na dzień 23 stycznia 2017 roku.
- W dniu 28 marca 2017 roku Prezes Zarządu Pan Dariusz Czyż złożył zawiadomienie o rezygnacji z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu VOTUM S.A., ze skutkiem na dzień 29 marca 2017 roku.
- W dniu 4 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza Emitenta podjęła uchwałę w sprawie powierzenia funkcji Prezesa Zarządu bieżącej kadencji dotychczasowemu Wiceprezesowi Spółki – Panu Bartłomiejowi Krupie, oraz uchwałę w sprawie powierzenia funkcji Wiceprezesa Zarządu bieżącej kadencji dotychczasowemu Członkowi Zarządu – Pani Elżbiecie Kupiec.

W związku z tym na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania skład Zarządu VOTUM S.A. przedstawia się następująco:

Bartłomiej Krupa	– Prezes Zarządu
Elżbieta Kupiec	– Wiceprezes Zarządu

Zakres działania Zarządu VOTUM S.A. w okresie od 1 stycznia 2017 do dnia publikacji Sprawozdania

W okresie od 1 stycznia 2017 roku do dnia publikacji Sprawozdania Zarząd odbywał systematyczne posiedzenia zwyczajne w trybie cotygodniowym, zaś w przypadku bieżących potrzeb zwoływane były dodatkowe posiedzenia. W ramach Zarządu dokonano podziału kompetencji i wyznaczono obowiązki w zakresie nadzoru nad poszczególnymi Departamentami wyodrębnionymi w strukturze organizacyjnej Emitenta. Zarząd prowadzi bieżącą kontrolę wykonania budżetu oraz realizacji prognozy finansowej. Systematycznie analizowane są sprawozdania dotyczące realizacji założeń sprzedaży, przychodu ze sprzedaży oraz optymalizacji kosztów. Ponadto Zarząd kreuje krótko i długofalową politykę Emitenta w oparciu o informacje dotyczące zmian otoczenia prawnego i zmian rynkowych. Zarząd rozpatruje również zagadnienia zgłaszane przez kadrę kierowniczą średniego szczebla.

7.9.2 Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Spółki składa się z od 5 do 7 członków. Członków Rady Nadzorczej wybiera i odwołuje Walne Zgromadzenie. Członkowie pierwszej Rady Nadzorczej powoływani są na jeden rok, członkowie następnych Rad Nadzorczych powoływani są na 3 lata. Kadencja Rady Nadzorczej jest wspólna. W przypadku ustąpienia członka Rady Nadzorczej w czasie trwania jej kadencji, skład Rady Nadzorczej może być uzupełniony do wymaganej liczby członków przez samą Radę Nadzorczą. Kadencja tak wybranego członka Rady Nadzorczej upływa z dniem poprzedzającym dzień obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia, na którym Walne Zgromadzenie powinno uzupełnić skład Rady Nadzorczej.

Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje prawa i obowiązki tylko osobiście i w sposób kolegialny. Organizację oraz tryb działania Rady Nadzorczej określa Regulamin Rady Nadzorczej uchwalony przez Radę i zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie.

Uchwały Rady Nadzorczej zapadają bezwzględną większością głosów. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos Przewodniczącego Rady. Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej członków, a wszyscy jej członkowie zostali zaproszeni na piśmie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej najpóźniej na 7 dni przed proponowanym terminem posiedzenia.

Do obowiązków Rady Nadzorczej należy:

- rozpatrywanie rocznych programów działalności Spółki oraz dokonywanie niezbędnych korekt;
- badanie bilansu oraz rachunku zysków i strat, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym;
- udzielanie Zarządowi zezwolenia na zaciąganie przez Spółkę zobowiązań wekslowych oraz kredytów i pożyczek przekraczających 1.000.000 PLN (słownie: jeden milion złotych);
- badanie sprawozdań Zarządu, co do podziału zysku i pokryciu strat oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu dorocznego, pisemnego sprawozdania z wyników powyższego badania;
- wybór biegłego rewidenta do badania sprawozdań finansowych Spółki;
- zawieszanie z ważnych powodów poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu w czynnościach, jak również delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu nie mogących sprawować swoich czynności;
- powoływanie i odwoływanie członków Zarządu,
- zawieranie, dokonywanie zmian i rozwiązywanie umów o pracę lub innych umów dotyczących pełnienia funkcji członka zarządu z członkami Zarządu;
- ustalanie zasad zatrudnienia i wysokości wynagrodzenia członków Zarządu;
- udzielanie zezwolenia na zbycie akcji imiennych Spółki;

- wyrażanie zgody na wypłatę akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy na koniec roku obrotowego;
- wyrażanie zgody na tworzenie przez Spółkę innych spółek i przystępowanie do spółek;
- wyrażanie zgody na nabycie lub zbycie przez Spółkę nieruchomości oraz obciążanie nieruchomości ograniczonymi prawami rzeczowymi.

Na dzień 1 stycznia 2017 r. skład Rady Nadzorczej VOTUM S.A. przedstawia się następująco:

Andrzej Dadełto	– Przewodniczący Rady Nadzorczej
Andrzej Łebek	– Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Jerzy Krawczyk	– Członek Rady Nadzorczej
Anna Ludwig	– Członek Rady Nadzorczej
Marek Stokłosa	– Członek Rady Nadzorczej
Joanna Wilczyńska	– Członek Rady Nadzorczej

W związku z powołaniem przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie z dnia 24.04.2017 roku Pana Dariusza Czyżę na funkcję Członka Rady Nadzorczej IV kadencji skład na dzień publikacji sprawozdania przedstawia się następująco:

Andrzej Dadełto	– Przewodniczący Rady Nadzorczej
Dariusz Czyż	– Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Andrzej Łebek	– Członek Rady Nadzorczej
Jerzy Krawczyk	– Członek Rady Nadzorczej
Anna Ludwig	– Członek Rady Nadzorczej
Marek Stokłosa	– Członek Rady Nadzorczej
Joanna Wilczyńska	– Członek Rady Nadzorczej

Zakres działania Rady Nadzorczej VOTUM S.A. w okresie od 1 stycznia 2017 do dnia publikacji Sprawozdania

Zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych i postanowieniami Statutu Spółki, Rada Nadzorcza wykonywała stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich jej przejawach oraz sprawowała faktyczną i finansową kontrolę działalności Spółki pod kątem celowości i racjonalności. W celu wywiązania się ze swoich zadań Rada Nadzorcza pozostawała w stałym kontakcie z Zarządem Spółki oraz odbywała posiedzenia. W ramach kontroli gospodarki finansowej Spółki w kręgu zainteresowania Rady Nadzorczej pozostawały w szczególności inwestycje planowane przez Spółkę, rozwój struktury organizacyjnej Spółki oraz plany finansowe Spółki. W zakresie określonych powyżej aspektów działalności Spółki Rada Nadzorcza służyła Zarządowi Spółki głosem doradczym, co było możliwe dzięki wykorzystaniu doświadczenia zawodowego poszczególnych członków Rady Nadzorczej. Praca Rady Nadzorczej odbywała się sprawnie, przy współudziale wszystkich jej członków. Do badania zarówno jednostkowego, jak i skonsolidowanego sprawozdania finansowego, Rada Nadzorcza wybrała firmę audytorską PKF AUDYT Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, nr ewidencyjny 548. Rada Nadzorcza zapoznała się z opiniami i raportami biegłych rewidentów dotyczącymi jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

7.9.3. Komitety Rady Nadzorczej

W dniu 04 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza powołała Komitet Audytu VOTUM S.A. W skład Komitetu Audytu weszły:

- Marek Stokłosa - Przewodniczący
- Anna Ludwig – zastępca Przewodniczącego
- Joanna Wilczyńska - Sekretarz

7.10. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego Grupą Kapitałową

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do dnia publikacji Sprawozdania nie nastąpiły żadne zmiany w zasadach zarządzania przedsiębiorstwem Emitenta ani jego Grupą Kapitałową.

7.11 Wszelkie umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie

Spółka nie zawarła umów określających świadczenia dla członków zarządzających Emitenta wypłacanych w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Emitenta przez przejęcie.

7.12 Informacje o znanych emitentowi umowach (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy

Spółka nie posiada wiedzy na temat jakichkolwiek umów, które mogą w przyszłości powodować zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

7.13 Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych

Spółka nie posiada systemu kontroli programów akcji pracowniczych.

8. INFORMACJE DODATKOWE

8.1. Kapitał akcyjny VOTUM S.A., udziały Spółki w Grupie Kapitałowej oraz udziały osób nadzorujących i zarządzających w spółkach zależnych bądź stowarzyszonych

Na dzień publikacji Sprawozdania kapitał zakładowy Spółki wynosi 1 200 000 PLN i dzieli się na 12 000 000 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 0,10 PLN każda, w tym:

- 10 000 000 akcji serii A
- 2 000 000 akcji serii B

Na dzień publikacji Sprawozdania udziały Spółki w podmiotach zależnych przedstawiają się następująco:

- 4 800 000 akcji PCR F VOTUM S.A. z siedzibą w Krakowie o wartości nominalnej 4 800 000 PLN, co stanowi 96% kapitału zakładowego,
- 50 akcji VOTUM Centrum Odškodnění a.s. z siedzibą w Brnie o wartości nominalnej 5 000 000 CZK, co stanowi 100% kapitału zakładowego,
- 98% udziału w zyskach i stratach Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. z siedzibą we Wrocławiu
- 1% udziału w zyskach i stratach Polskiego Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. spółka komandytowa o wartości nominalnej 1000 zł, co stanowi 1% kapitału zakładowego
- 90 akcji VOTUM Connect S.A. z siedzibą w Białobrzegach o wartości nominalnej 90 000 PLN, co stanowi 90% kapitału zakładowego
- 11 880 udziałów VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie o wartości nominalnej 11 880 UAH, co stanowi 99% kapitału zakładowego
- 533 udziały Biura Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o. z siedzibą w Słupcy o wartości nominalnej 53 300 PLN, co stanowi 64% kapitału zakładowego
- 425 udziały Biura Ekspertyz Procesowych sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu o wartości nominalnej 42 500 PLN, co stanowi 85% kapitału zakładowego
- 228 250 udziałów Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o. z siedzibą w Lwowie o wartości nominalnej 228 250 UAH, co stanowi 55% kapitału zakładowego
- 4 770 000 udziałów AutoVotum S.A. z siedzibą we Wrocławiu o wartości nominalnej 4 770 000 PLN, co stanowi 100% kapitału zakładowego

Na dzień 30 czerwca 2017 roku członek Rady Nadzorczej Andrzej Łebek był komplementariuszem Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy Spółka Komandytowa we Wrocławiu – posiadał 1% udział w zyskach i stratach oraz był komplementariuszem Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych spółka komandytowa – posiadał 1% udział w zyskach i stratach. Na dzień 30 czerwca 2017 roku Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Dariusz Czyż był komplementariuszem Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych spółka komandytowa we Wrocławiu – posiadał 1% udział w zyskach i stratach

Pozostałe osoby pełniące u Emitenta funkcje nadzorcze oraz zarządzające nie posiadały na dzień 30 czerwca 2017 roku ani nie posiadają w chwili obecnej udziałów w spółkach zależnych Emitenta.

8.2. Informacja o podmiotach powiązanych – istotne transakcje na warunkach innych niż rynkowe

W okresie sprawozdawczym spółki Grupy nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi, na warunkach innych niż rynkowe.

8.3. Informacja o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach jednostki dominującej lub jednostek od niej zależnych

Spółka ani żaden z podmiotów zależnych nie prowadzi żadnych sporów ani procesów istotnych dla sytuacji finansowej lub rentowności. Nie występują żadne postępowania przed organami rządowymi, postępowania sądowe lub arbitrażowe, za okres obejmujący co najmniej ostatnie 12 miesięcy, które to postępowania mogły mieć lub miały w niedawnej przeszłości istotny wpływ na sytuację finansową lub rentowność Emitenta.

Emitentowi nie są znane żadne przesłanki pozwalające przypuszczenia pozwalające stwierdzić, aby w przyszłości mogły zostać wszczęte jakiegokolwiek postępowania sądowe, administracyjne lub arbitrażowe z udziałem Emitenta.

8.4 Umowy zawarte z osobami zarządzającymi o zakazie konkurencji i rozwiązaniu umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska

W dniu 24 stycznia 2017 w związku z rezygnacją P. Mirosława Grebera z pełnienia funkcji członka zarządu VOTUM S.A. zostało zawarte porozumienie dotyczące zakazu podejmowania przez Pana Gerbera działalności konkurencyjnej przez okres 6 miesięcy począwszy do lutego 2017r.

W związku z przyjętą rezygnacją z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu przez P. Dariusza Czyżę w dniu 03 kwietnia 2017 zostało zawarte porozumienie określające warunki dotyczące zakazu podejmowania działań i uczestnictwa w przedsięwzięciach konkurencyjnych wobec działalności Spółki w okresie 18 miesięcy począwszy od kwietnia 2017r.

8.5. Wynagrodzenia organów zarządzających i nadzorujących jednostki dominującej Grupy Kapitałowej

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki

funkcja		01.01.2017-30.06.2017	01.01.2016-30.06.2016
Wynagrodzenie Członków Zarządu jednostki dominującej			
Bartłomiej Krupa	Prezes Zarządu	430	277
Elżbieta Kupiec	Wiceprezes Zarządu	338	213
Dariusz Czyż ¹	Prezes Zarządu	377	470
Mirosław Greber ¹	Członek Zarządu	158	75
RAZEM		1 303	1 035
Wynagrodzenia członków Zarządów pozostałych spółek w Grupie Kapitałowej oraz kluczowej kadry kierowniczej		1 674	2 030
Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej			
Andrzej Dadełto	Przewodniczący Rady Nadzorczej	82	72
Dariusz Czyż	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	-	-
Andrzej Łebek	Członek Rady Nadzorczej	15	18
Mirosław Greber	Członek Rady Nadzorczej	-	2
Anna Ludwig	Członek Rady Nadzorczej	12	12
Jerzy Krawczyk	Członek Rady Nadzorczej	12	10
Marek Stokłosa	Członek Rady Nadzorczej	12	6
Joanna Wilczyńska	Członek Rady Nadzorczej	12	-
RAZEM		145	120

¹wynagrodzenie za okres pełnienia funkcji oraz świadczenia po ustaniu pełnienia funkcji

8.6. Liczba akcji VOTUM S.A. i pozostałych podmiotów Grupy VOTUM, będąca w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Liczba akcji VOTUM S.A. będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Osoby zarządzające i nadzorujące	Liczba akcji VOTUM S.A.
ZARZĄD	
Bartłomiej Krupa	73 655
Elżbieta Kupiec	924
RADA NADZORCZA	
Andrzej Dadełto - bezpośrednio	700 000
Andrzej Dadełto – pośrednio (przez DSA Financial Group S.A.)	5 733 700
Dariusz Czyż – bezpośrednio	5 112
Dariusz Czyż – pośrednio (przez Nolmanier LTD)	355 902
Andrzej Łebek	-
Jerzy Krawczyk	-
Anna Ludwig	22 911
Marek Stokłosa	-
Joanna Wilczyńska	874

8.7. Informacja o umowie z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

W dniu 29 czerwca 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi, uchwałę w przedmiocie wyboru podmiotu uprawnionego do badania i przeglądu półrocznych i rocznych jednostkowych

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

sprawozdań finansowych Spółki oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej VOTUM za rok obrotowy 2017-2018. Wybrany podmiotem jest spółka 4Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Poznaniu, ul. Kochanowskiego 24/1, wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów pod numerem 3363.

Jednocześnie Rada Nadzorcza Spółki upoważniła Zarząd Spółki do zawarcia umowy z wybranym przez siebie podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych. Przedmiotem umowy będzie:

- przegląd jednostkowego półrocznego sprawozdania finansowego spółki VOTUM S.A. za 2017 i 2018 rok
- przegląd skonsolidowanego półrocznego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej VOTUM za 2017 i 2018 rok;
- badanie i sporządzenie pisemnej opinii wraz z raportem z badania jednostkowego rocznego sprawozdania finansowego VOTUM S.A. za rok obrotowy 2017 i 2018;
- badanie i sporządzenie pisemnej opinii wraz z raportem z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej VOTUM za rok obrotowy 2017 i 2018.

Powyższa umowa zawarta zostanie na czas wykonania przedmiotu umowy przez 4Audyt Sp. z o.o. Jest to pierwsza umowa na badanie sprawozdań finansowych pomiędzy 4Audyt Sp. z o.o. a VOTUM S.A.

Za wykonanie prac wynikających z niniejszej umowy strony wspólnie ustalają wynagrodzenie w wysokości:

- 10.000 PLN. (słownie: jedenaście tysięcy złotych) + VAT za przegląd sprawozdania jednostkowego,
- 10.000 PLN. (słownie: szesnaście tysięcy złotych) + VAT za przegląd sprawozdania skonsolidowanego,
- 16.000 PLN. (słownie: osiemnaście tysięcy złotych) + VAT za badanie sprawozdania jednostkowego,
- 12.000 PLN (słownie: dwanaście tysięcy złotych) + VAT za badanie sprawozdania skonsolidowanego

8.8. Zatrudnienie w GK VOTUM

Przeciętne zatrudnienie

<i>Wyszczególnienie</i>	30.06.2017	31.12.2016
Zarząd	18	20
Administracja	154	141
Dział sprzedaży	44	27
Pion produkcji	144	156
Pozostali	2	12
RAZEM	362	356

Za pion produkcji zarząd określa pracowników umysłowych bezpośrednio związanych z wykonywanymi / świadczonymi usługami

Rotacja zatrudnienia

	01.01.2017-30.06.2017	01.01.2016-31.12.2016
Liczba pracowników przyjętych	80	142
Liczba pracowników zwolnionych	74	124
RAZEM	6	18

Wrocław, dnia 31 sierpnia 2017 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Elżbieta Kupiec – Wiceprezes Zarządu